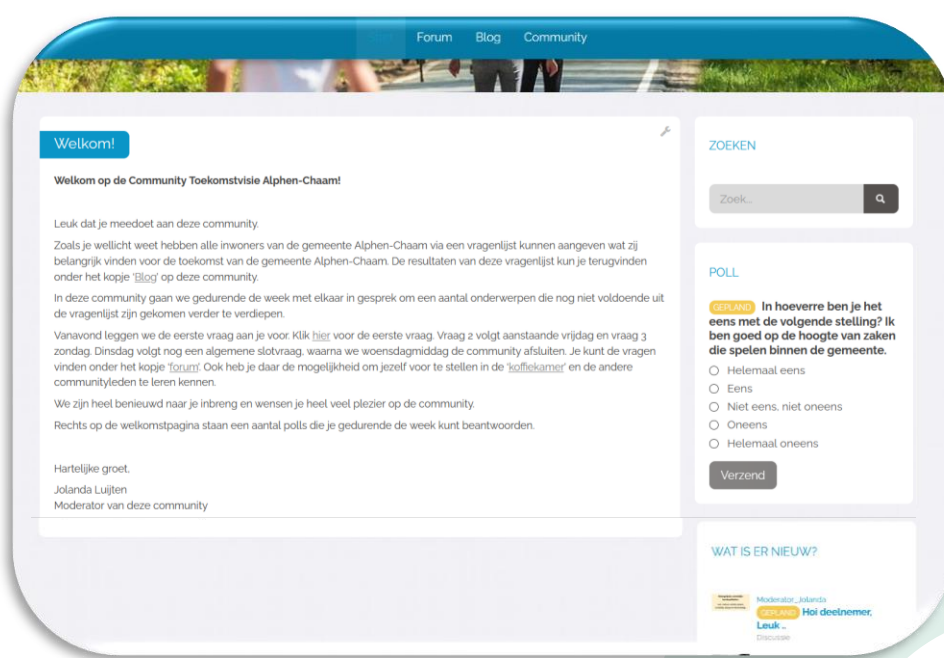

Toekomstvisie Alphen-Chaam Resultaten Online Community

8 dagen

Maandag **14** april 2021

19.30 uur
startbijeenkomst

tot & met

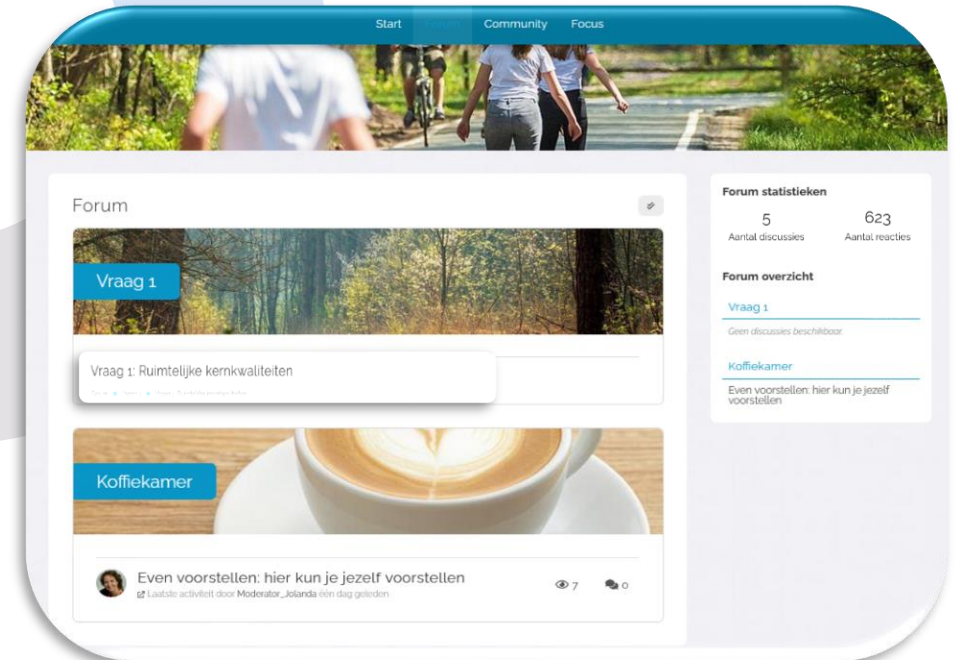
Maandag **21** april 2021

14.00 uur

75 Actieve
deelnemers

5
geactiveerde
discussies

623 reacties

Inventarisatie beleving inwoners

Toekomstvisie Alphen-Chaam

De gemeente Alphen-Chaam heeft Het PON & Telos opdracht gegeven een visie op te stellen voor de toekomst van de gemeente Alphen-Chaam voor 2030. Deze toekomstvisie wordt nadrukkelijk samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties ontwikkeld en het ophalen van de mening van de inwoners is dan ook het belangrijkste onderdeel van deze studie. De meningen zijn opgehaald met een algemene vragenlijst onder alle inwoners van de gemeente Alphen-Chaam gevolgd door een verdiepend gesprek in een research community.

Vragenlijst

In februari 2021 konden alle inwoners van 18 jaar en ouder van de gemeente Alphen-Chaam via een (online) vragenlijst aangeven wat zij prettig vinden aan het wonen en leven in de gemeente Alphen-Chaam. Algemene vragen over wonen, voorzieningen, sociale samenhang, natuur en ruimte kwamen aan bod in deze vragenlijst. De uitgebreide resultaten van de vragenlijst kunt u teruglezen op de gemeentelijke website in de rapportage ['Toekomstvisie Alphen-Chaam 2030. Resultaten vragenlijst.'](#)

Online community

Vervolgens hebben we op basis van de uitkomsten van de vragenlijst een verdiepend gesprek gevoerd met een selecte groep inwoners en ondernemers. Dit gesprek hebben we gevoerd in een zogenaamde research community, een besloten online onderzoeksplatform. Dit document beschrijft de uitkomsten van deze community.

Werkwijze community

Op het online platform konden inwoners en ondernemers via de laptop, computer of smartphone gedurende één week, op momenten dat het hen het beste uit kwam, antwoord geven op onze vragen en reageren op de reacties van anderen. Daarnaast konden deelnemers aan de community zichzelf voorstellen in de 'koffiekamer' en de andere communityleden leren kennen.

In de 'Blog' op de community is allerlei achtergrondinformatie geplaatst: Een korte uitleg over het doel van deze studie. De resultaten van de vragenlijst die eerder dit jaar is uitgezet onder alle inwoners van de gemeente Alphen-Chaam. En de presentatie van de startbijeenkomst.

Looptijd onderzoeksrunde

De online community liep van maandag 14 t/m 21 april 2021. De community startte met een gezamenlijke online bijeenkomst op woensdagavond 14 april 19.30 uur. Vanaf 20.00 uur konden de deelnemers aan de slag op de community. Elke keer als een nieuwe vraag werd geplaatst, ontvingen de deelnemers via e-mail een nieuwsbrief. Op woensdag 21 april kwam de laatste afsluitende nieuwsbrief, waarna om 14.00 uur het communityplatform is gesloten en deelnemers geen nieuwe reacties meer konden plaatsen.

Deelnemers

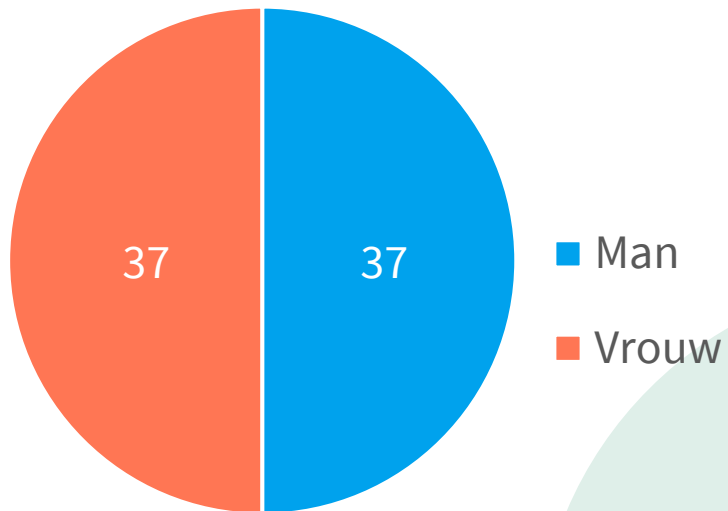
In totaal hebben 75 inwoners/ondernemers uit Alphen-Chaam actief deelgenomen aan de community. Op de volgende pagina zijn enkele achtergrondgegevens van de communityleden weergegeven.

Resultaten

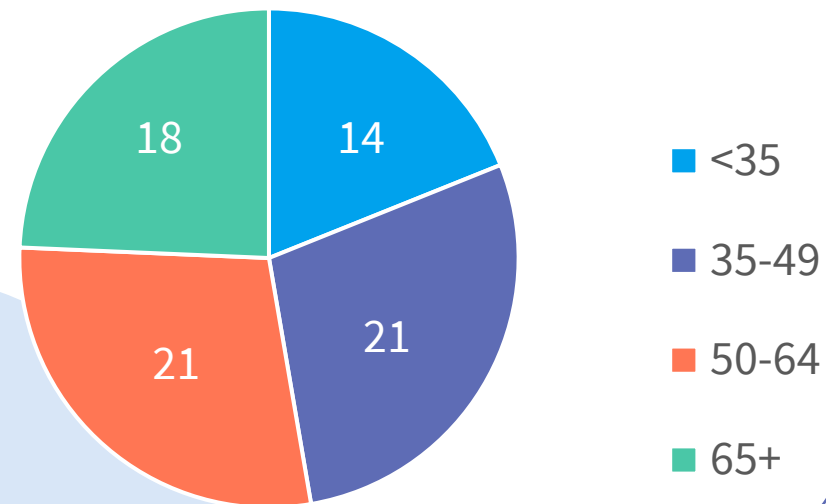
In deze notitie leest u de resultaten uit community. Eerst gaan we in op wat de communityleden vinden van de uit de vragenlijst naar voren gekomen kernkwaliteiten van de gemeente. Achtereenvolgens op ruimtelijke en sociaal vlak. Daarna leest u de uitkomsten uit het gesprek over de samenwerking tussen inwoners, verenigingen, organisaties, ondernemers en de gemeente. Aan het einde van de community konden communityleden eventueel nog zelf onderwerpen inbrengen. De daarbij ingebracht ideeën en opmerkingen zijn verwerkt in de eerder genoemde thema's.

In de linkerkolom geven we een samenvatting van de bevindingen. In de rechterkolom geven we met een aantal quotes wat meer kleur aan deze bevindingen.

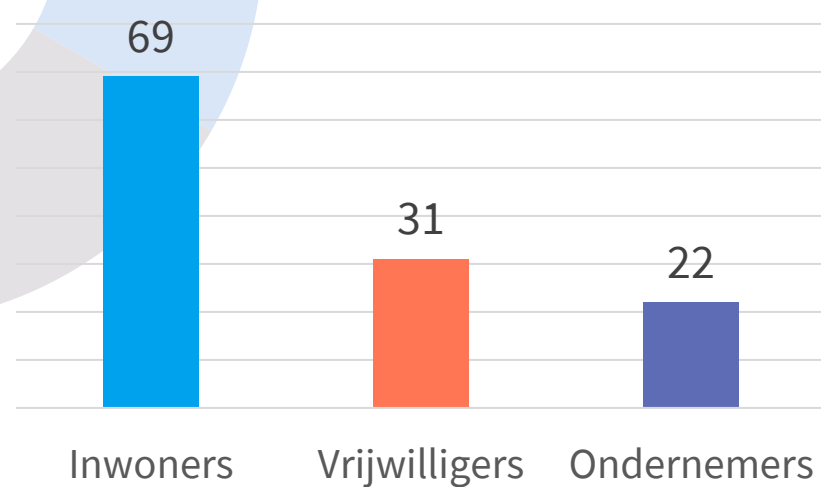
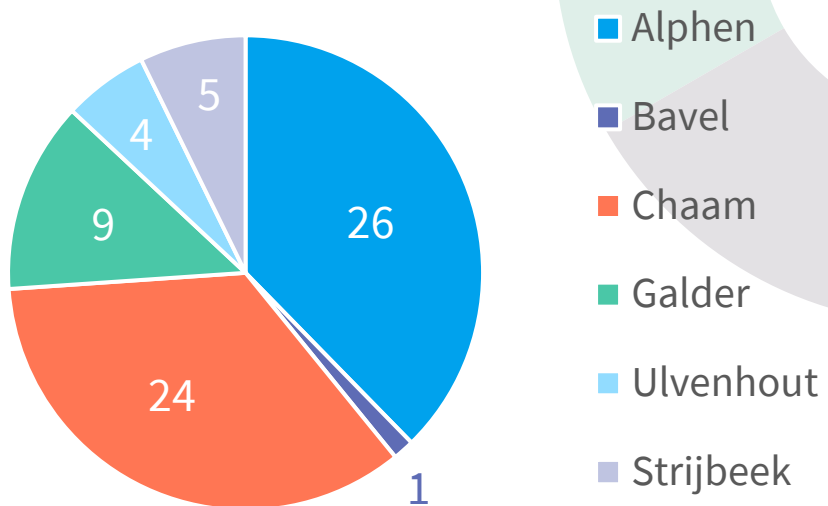
Geslacht

Leeftijdverdeling

Woonplaats

Ruimtelijke kernkwaliteiten

Vraag 1: Ruimtelijke kernkwaliteiten

In de vragenlijst hebben we inwoners gevraagd om in 3 woorden aan te geven wat de kernkwaliteiten zijn van de gemeente Alphen-Chaam. De meest genoemde kernkwaliteiten zijn zowel ruimtelijke (rust, natuur, ruimte, groen, landelijk, dorps, kleinschalig) als sociale kernkwaliteiten (saamhorig, gemoedelijk, gezellig, dorps en kleinschalig). Het gaat hierbij dus om zowel plekken als mensen.

Belangrijkste ruimtelijke kernkwaliteiten:

rust, natuur, ruimte, groen, landelijk, dorps en kleinschalig.

In onze eerste vraag gaan we graag wat dieper in op de Ruimtelijke kernkwaliteiten van de gemeente Alphen-Chaam. De sociale kernkwaliteiten bespreken we in vraag 2, die we vrijdag op het platform plaatsen.

Inwoners zijn trots op de rustige, natuurlijke, ruime, groene, landelijke omgeving en het dorpse karakter van Alphen-Chaam, maar ze maken zich tegelijkertijd zorgen over toekomstige ontwikkelingen die deze kernkwaliteiten kunnen verstoren. Welke elementen dragen bij aan deze ruimtelijke kernkwaliteiten? In hoeverre zijn de ruimtelijke kernkwaliteiten belangrijk voor de economie in Alphen-Chaam? Wat moeten we koesteren? Wat is nodig om deze kwaliteiten in de toekomst te behouden of te versterken? En wat mag er zeker niet gebeuren?

Onze eerste vraag is:

Als je denkt aan hoe Alphen-Chaam nu is ingericht en opgebouwd, wat draagt dan volgens jou bij aan deze ruimtelijke kernkwaliteiten en wat niet? En welke veranderingen zou je graag zien in de toekomst en welke zeker niet? En waarom?

Afwisseling landschap

In onze woorden

Voorop staat dat de kernkwaliteiten (rust, natuur, ruimte, groen, landelijk, dorps en kleinschalig) breed gedragen en herkend worden door de deelnemers aan de research community.

Afwisselend landschap

Communityleden zien de mix van agrarische gebieden, landgoederen én natuurgebieden met haar bossen en vennen als grootste kernwaarde van de gemeente Alphen-Chaam. De afwisseling van deze gebieden is wat de gemeente bijzonder maakt. De natuur ligt dicht bij de dorpskernen en de kleinschalige verkaveling in de agrarische gebieden maakt, mede door de historische waarde, de gemeente Alphen-Chaam tot een aantrekkelijk gebied om te wonen en te bezoeken.

De verwevenheid van de verschillende soorten natuur met de recreatieve voorzieningen en de agrarische omgeving maakt dat de gemeente zowel een mooie, afwisselende en levendige gemeente is, die veel mogelijkheden en voorzieningen voor het 'buitenleven' biedt. Dit is een groot goed dat moet worden gekoesterd en waar mogelijk versterkt.

Meer aandacht voor wisselwerking buitengebied en kernen

De communityleden pleiten voor ruimere aandacht van de gemeente voor de combinatie tussen de natuur, biodiversiteit en duurzaamheid met het landelijke buitengebied. Met andere woorden om de kernwaarden en uitgangspunten van cittaslow centraal te stellen in zowel het buitengebied als de kernen. Bijvoorbeeld door het stimuleren van de biodiversiteit, afwisseling, maar ook de sfeer in de dorpskernen meer te laten overgaan in en aansluiten bij het buitengebied.

In de woorden van de communityleden

“Deze kernkwaliteiten zijn de reden waarom mijn gezin en ik zes jaar geleden in het mooie buiten gebied van Chaam zijn komen wonen. De mooie natuur, in alle soorten van hei tot bos met water en bruggetjes op een zeer dichte afstand. De vele mooie en verschillende vogels en zoveel ganzen. We kregen zelfs een uil bij ons huis cadeau. Toen we gingen kijken naar inmiddels ons huis, keken we alleen naar buiten, zo geweldig en weids. Heerlijk als je aan het afwassen bent en je ziet de koeien in de wei lopen. Ook heerlijk dat je gewoon bij de boer je levensmiddelen kunt kopen.”

“Als je vanuit de dorpen Ulvenhout, Gilze, Alphen, Strijbeek en Ulicoten naar Chaam rijdt, rijdt je door een groene oase. Die sfeer zit hem in de niet kaarsrechte wegen, bos, afgewisseld met agrarische gronden en landgoederen.”

“De hoeveelheid groen in de zin van prachtige bos- en heidegebieden, boerderijen met weide, akkers en boerderijdieren, langs de wegen mooie bomenrijen, bermen, sloten, beekjes, wandelpaden, fietspaden, ruiterspaden, smalle wegen, vergezichten, in de dorpen aanplanting van bomen en struiken, authentieke huizen en gebouwen. Vanuit de dorpen zit je in een mum van tijd in het landelijke buitengebied via rustige veilige wegen.”

“Als ik van dorp naar dorp rij verwonder ik mijzelf altijd over de vele verschillende gezichten die ik onderweg tegen kom. Het ene moment rijdt je langs of in de bossen, dan weer landerijen en vervolgens weer langs een stukje ongerepte plassen waar vogels kunnen broeden. Ik zou daar niets aan veranderd willen zien.”

Natuur (1/2)

In onze woorden

Koesteren en versterken natuurgebieden

De gemeente Alphen-Chaam telt vele waardevolle natuurgebieden. Genoemd zijn onder andere: De Chaamse Bossen, De Alphense Bergen, Strijbeekse heide, Goudberg, Valkenberg, Het Broek, de omgeving bij 't Zand, de omgeving bij de Hoevens en de bossen tussen Alphen en Poppel en de landgoederen rondom Ulvenhout (Anneville, Hondsdonk en Luchtenburg). Deze natuurgebieden moeten gekoesterd worden en waar mogelijk versterkt.

De communityleden zouden graag de natuurgebieden onderling meer verbinden, bijvoorbeeld Mastbos met Strijbeekse Heide, Strijbeekse Heide via Goudbergven en Grazen met Bleeke Heide, Bleeke Heide met Alphense Bossen en via 't Zand met landgoed Nieuwkerk en de Regte Heide. Hierbij kunnen ecopassages of beken gebruikt worden als verbindingslint.

Een communitylid ziet dat de natuurontwikkeling in de omgeving van Bavel AC achterblijft doordat het gebied dat grofweg ligt tussen de A58, de grens van de gemeente Alphen-Chaam en Gilzeweg, door de provincie is aangewezen als transformatiezone.

De aandacht voor Markdal (vanuit provincie en stichting Markdal) voor het meer laten meanderen van de Mark en aandacht voor de natuur aldaar wordt als een positieve factor gezien.

In de woorden van de communityleden

“De kwaliteit van de natuur rondom Alphen Chaam laat wel te wensen over. Het ziet er groen uit, maar dat zegt niets over de staat ervan. Ook daar valt nog wel het een en ander te verbeteren.”

“Wat een rijkdom! Vlakbij huis: het Valkenberg, de Hondsdonk, Luchtenberg. Iets verder weg: gebied rond het Putven met hondenloopgebied, Alphense bergen, 't Zand, de Bleeke heide, Goudberg, Elsakker, enz.”

“De natuur en de toegankelijkheid ervan is iets wat bijdraagt aan de ruimtelijke kernkwaliteit. Dit omdat je vanuit dorpskernen dichtbij de natuur woont en heel eenvoudig de bossen en velden in kan trekken om ervan te genieten. Ik zou graag zien dat de gemeente dit blijft faciliteren met paden en bewegwijzering en het beheer hiervan.”

“De ontwikkeling van natuur blijft achter als ik dat vergelijk met het buitengebied van Chaam vooral het deel wat ligt tegen het Chaams-/ Ulvenhoutsbos. De aanwijzing van dit gebied als transformatiezone door de provincie houdt volgens mij veel ontwikkelingen welke onderdeel uitmaken van de ruimtelijke kernwaarden tegen.”

“Galder is een dorp van ruim 1000 inwoners, met aan het oosten het schitterende Markdal, dat nog mooier wordt door de aanpassingen die op stapel staan.”

Natuur (2/2)

In onze woorden

Onderhoud natuurgebieden

De meningen zijn verdeeld over in hoeverre de bosgebieden onderhouden moeten worden. Enerzijds zou men willen dat de bossen meer onderhouden worden om het aanzicht te verbeteren en het mooier is om er te wandelen en recreëren. Anderzijds geven deelnemers aan dat het dode hout juist belangrijk is voor de biodiversiteit.

Daarnaast wordt gesignaleerd dat er veel bos gekapt wordt in de Chaamse bossen. Dit lijkt door Staatsbosbeheer te gebeuren en zijn bedoeld voor de verkoop. Onvrede hierover heerst, herplanting is nog niet gesignaleerd.

Verder zien deelnemers veel zwerfafval langs de wegen en in de natuur. Tijdens de opruimdag en ook daarbuiten ruimen inwoners veel op, maar communityleden geven aan dat afval en beheer behoren tot de taken van de gemeente.

Kwaliteit natuurgebieden

De deelnemers aan de community vragen meer aandacht van de gemeente voor de kwaliteit van de natuurgebieden in de gemeente. De kwaliteit zou niet optimaal zijn, mede door verzuring van de bodem en een te lage grondwaterstand. Dit zou tot een teveel aan mos leiden dat de bodem in deze gebieden te veel afdicht. Hoge grassen, bramen en brandnetels overheersen andere soorten planten. Dit geldt onder andere rondom het Ulvenhoutse Bos en het Chaamse Bos en het bos aan de Steengroeve. Onderzoek naar wat het grondwaterpeil doet voor de kwaliteit en biodiversiteit in de bossen is gewenst.

In de woorden van de communityleden

“Volledig mee eens, wij hebben prachtige bossen rond Chaam. Maar het onderhoud is de afgelopen jaren echt slecht. Het bos ligt vol met omgewaaide bomen, en er wordt niets opgeruimd. Zal wel voor de biodiversiteit zijn, maar het haalt wel de schoonheid van het bos weg. En in de zomer kun je er eigenlijk niet wandelen vanwege alle ongedierte. Als je dan op de landgoederen te noorden van Chaam gaat wandelen, waar het nog wel bijgehouden wordt zie je het verschil.”

“In dood hout zit heel veel leven dat belangrijk is voor de biodiversiteit. (... we zijn doorgeschoten als we ook buiten alles opgeruimd en "netjes" willen hebben. In een kale omgeving kunnen veel nuttige organismen niet overleven, dan verstoren we het natuurlijk evenwicht en krijgen we juist het "ongedierte" in grote aantallen kado.”

“Deze bomen zijn gepland omstreeks 1935 met de intentie om ze bij volgroeing te gebruiken om de mijnen te stutten in Limburg. Staatsbosbeheer gebruikt de bomen nu om ze te verkopen aan afvalbedrijven om er energie van te maken en het CO2 gehalte te verminderen. De Tweede Kamer is tegen dit plan maar doet er niets aan. De minister gaat gewoon door met bomen kappen. Zo verworden onze bossen tot een geweldige puinhoop.”

“De grond onder de bomen in het bos, Ulvenhoutse Bos, Chaamse bos ligt onder een dikke laag mos en nu dode grassen. De heideplanten ook. Dat komt door de verzuring van de bodem. Verder is het bos gortdroog, de grondwaterstand is niet wat die hoort te zijn. In het Ulvenhoutse Bos gaat de grondwaterstand omhoog.”

Landbouw (1/4)

In onze woorden

De ruimtelijke kernkwaliteiten (Rust, Natuur, Ruimte, Groen, Landelijk, Dorps en Kleinschalig) staan volgens de communityleden onder druk door de agrarische bedrijvigheid in de gemeente. Maar dit geldt ook andersom.

Verbinding landbouw en natuur

Er wordt gesteld dat agrarisch grondgebruik en natuur gescheiden moeten blijven, maar elkaar wel kunnen versterken, gericht op een gezamenlijk doel, zoals met bloemrijke bermranden.

Met gescheiden landbouw wordt hier bedoeld dat voldoende afstand tussen beiden wordt gehouden om bijvoorbeeld de invloed van gewasbeschermingsmiddelen op de natuur te beperken. Anderen geven aan dat akkerranden niet voldoende zouden zijn, omdat de invloed van landbouw niet beperkt blijft tot het gebied waar de landbouw bedreven wordt.

Deelnemers pleiten, in lijn met de uitgangspunten van Cittaslow, voor een natuurlijke en milieuvriendelijke wijze van voedselproductie. Zij stellen dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zorgt voor een (tijdelijke) rode kleur op de landerijen en een algeheel dode aanblik. Voorbeelden die hierbij worden genoemd zijn landerijen tussen Chaam en Baarle-Nassau, de Flaasbloem, Dassemus, Hondsonk en de Strijbeekse Hei.

In de woorden van de communityleden

“De vraag is: hoe kunnen we de landbouw weer dienstbaar maken aan de natuur en de natuur aan de landbouw, ik ben ervan overtuigd dat we in de komende tijd moeten gaan zoeken naar hoe deze twee weer dienstbaar te maken aan elkaar. Er worden bijvoorbeeld al begrippen gebruikt als natuur inclusieve landbouw en landbouw inclusieve natuur. Het op elkaar enten van de twee is niet alleen nodig voor de kwaliteit van voedsel en natuur maar ook voor het herstel van de verstoorde bodems, wateren en landschapsstructuren.”

“Het is een schande en een schaamte hoe er wordt omgegaan met het milieu en de natuur in de buitengebieden. En door het vele maaien zijn grutto en wulp al bijna uitgeroeid in Alphen-Chaam.”

“Is het niet aanbevelenswaardig om per logisch samenhangende deelgebieden samen met de bewoners te kijken hoe men binnen een afzienbare tijd een zinvolle herbestemming kan bewerkstelligen en van daaruit als gemeente mee te werken dat dit kan worden gerealiseerd?”

“Verder fietsend door het buitengebied, achter de Flaasbloem en Dassemus en op tal van andere plaatsen doodgespoten landerijen. Tegen de Hondsonk, de Strijbeekse Hei, overal kleurt het land morsdood.”

“Uitvloeisels van landbouwactiviteiten zijn niet te vermijden. Vermalen van kleine dieren tussen de messen van maaimachines. dode insecten door bestrijdingsmiddelen, vernielen van nesten en hazenlegers, opschrikken van broedende vogels... een waslijst van schadelijke neveneffecten. De wal zal het schip keren...”

Landbouw (2/4)

In onze woorden

De landbouw zou weer dienstbaar gemaakt moeten worden aan de natuur, en andersom. Dit is belangrijk voor voedsel, natuur, bodem, droogte en het landschap. Er wordt gepleit voor regelgeving tegen bijvoorbeeld het vele maaien in broedseizoenen en het realiseren van houtwallen en bomenrijen voor het terugbrengen van de kleinschalige landschapswaarde van vroeger en voor natuurherstel en biodiversiteit.

Aandacht voor agrariërs

Hoewel de natuur zeer gewaardeerd wordt en de aandacht voor duurzaamheid erg belangrijk is, stellen deelnemers aan de community dat er ook voldoende aandacht moet zijn voor behoud van de landbouwgebieden in de gemeente. Agrariërs lijken tussen wal en schip gevallen te zijn door het invoeren van allerlei overheidsmaatregelen en de concurrentiepositie waarin zij worden gedwongen onder druk van banken en supermarkten.

Communityleden geven aan dat agrariërs geholpen moeten worden bij het kunnen voeren van een gezonde bedrijfsvoering en het verwerven van een goed inkomen. Dit zou kunnen door hen te faciliteren en ruimte te geven aan nevenactiviteiten, zoals alternatieve bedrijfsactiviteiten of woonvormen op het erf. Er wordt wel aangegeven dat dit maar voor enkele ondernemers een oplossing kan bieden. Door geringe marges wordt vaak ingezet op schaalvergroting, na advies van banken en overheid. Dit heeft invloed op de leefomgeving van Alphen-Chaam.

In de woorden van de communityleden

“De ruimtelijke kernkwaliteiten staan enorm onder druk, juist en vooral door agrarische bedrijven. Mij lijkt van groot belang dat de overheid de agrariërs ruimhartig gaat steunen, het probleem is ook zo groot omdat de overheid zich niet van haar taken heeft gekwetend, regel op regel heeft doorgevoerd zonder ook maar een moment aan deze mensen te denken.”

“Uiteraard is het lastig om nu nog een goed evenwicht te vinden tussen de agrariërs en de natuur, maar bv een boerderij als de Herenboeren in Alphen is een mooi voorbeeld van innovaties. Ook nevenactiviteiten (zorgboerderijen, recreatie, verkoop streekproducenten enz) kunnen bijdragen aan het op de juiste schaal houden van de agrariërs terwijl er dan toch een boterham kan worden verdiend. Gezondheid is een steeds belangrijker item en grote intensieve veehouderijen passen daar in mijn beleving niet bij.”

“Steun de boeren bij het verwerven van een goed inkomen. Zij doen het werk en krijgen voor hun producten een habbekrats. Dat klopt van geen kanten. Grootgrutters maken goede sier met het werk dat de boeren doen. Grootchalige steun aan boeren die willen omschakelen.”

“Rabobank heeft een verantwoordelijkheid. Deze bank heeft een zeer groot aandeel in alle problemen die er nu zijn met de landbouw en de veeteelt. De Rabobank dient hand in eigen boezem te steken en financieel mee te helpen aan het oplossen van de problemen.”

Landbouw (3/4)

In onze woorden

Rol gemeente

Wanneer agrarische gebouwen door schaalvergroting een nieuwe bestemming zouden moeten hebben, zou de gemeente de stoppende ondernemer bij moeten staan om een nieuwe bestemming te vinden en de weg te zoeken in regelingen en bestemmingsplannen. Dit zou, volgens een deelnemer, de samenhang in bijvoorbeeld buurtschappen (zoals Geersbroek, Cauwelaer, Sniijders-Chaam) verbeteren en verloedering tegengaan.

Communityleden zien dat bij vergunningverlening vaak niet wordt gecontroleerd of aan de voorwaarden van de vergunningverlening is voldaan. Hierop zou volgens hen beter gehandhaafd moeten worden om misstanden te voorkomen.

Schaalvergroting en gezondheid

Deelnemers hebben het idee dat de schaalvergroting in de landbouw meer heeft plaats gevonden in de gemeenten Alphen-Chaam dan in andere gemeenten. Deze schaalvergroting gaat gepaard met zorgen om de luchtkwaliteit en de invloed daarvan op de volksgezondheid van alle inwoners. Enkele deelnemers pleiten dan ook voor een breed gedragen onderzoek door bijvoorbeeld de GGD. De aanwezigheid van megastallen dicht bij de bewoning roept dan ook weerstand op, al vind niet iedereen dat deze stallen direct weg moeten, maar eerder met natuurlijk verloop moeten verdwijnen. Vermindering van de veestapel is een speerpunt dat door meerdere deelnemers wordt gedeeld, anderen vinden dit te rigide en willen juist ruimte behouden voor agrariërs om te ontwikkelen. Ook zijn er zorgen om geplande uitbreidingslocaties voor mestvergisters.

In de woorden van de communityleden

“Is het niet aanbevelenswaardig om per logisch samenhangende deelgebieden samen met de bewoners te kijken hoe men binnen een afzienbare tijd een zinvolle herbestemming kan bewerkstelligen en van daaruit als gemeente mee te werken dat dit kan worden gerealiseerd?”

“De lange Brabantse zandpaden op het platteland, de mooie houtwallen, de bomengroep waar vee beschutting vond tegen hitte, weer en wind zijn al lang ter ziele. De vooruitgang bracht weliswaar materiële welvaart, echter kortstondig immaterieel welzijn. Met alle gevolgen van dien. Bezinning op hoe het nu verder moet ligt voor. Fundamentele veranderingen die natuurherstel bewerkstelligen, kleinschaligheid bevorderen en financieel ondersteunen. Biodiversiteit is noodzakelijk, de een kan niet overleven over en op de rug van anderen.”

“Ik maak me ernstige zorgen over de luchtkwaliteit in onze gemeente en ook in heel Noord-Brabant. Volgens de RIVM normen hebben we de meest vervuilde lucht van Europa. Het is de meeste dodelijke vorm van vervuiling en staat gelijk aan de gezondheidsschade door meeroken. Niet alleen luchtwegklachten, maar ook hart- en vaatziekten.”

“We moeten zuiniger zijn op onze omgeving, volgens mij merken we allemaal wel eens de problemen van droogte, of water dat niet weg kan enz. Ook qua gezondheid, Corona is daar weer een voorbeeld van, maar vergeet ook niet de Q-koorts. Ik begrijp dat Alphen-Chaam hoog scoort qua Q-koorts gevallen. Toch blijft de gemeente meedenken met grote ontwikkelingen in de veehouderij en inderdaad mestvergisters.... en over 10 jaar wordt er dan gezegd, hoe hebben ze dat destijds kunnen doen.”

Landbouw (4/4)

In onze woorden

Kleinschaligheid

Communityleden zouden het liefst een oplossing zien in kleinschalige landbouw en biologische of kringlooplandbouw. Dit past bij de historie en belangrijkste kernwaarden in de gemeente Alphen-Chaam. Volgens communityleden is deze vorm van landbouw echter niet rendabel en vaak afhankelijk van onder andere subsidies. Vandaar dat geopperd wordt dat introductie van elementen voor de biodiversiteit (zoals akkerranden of waters) mogelijk meer zouden kunnen bijdragen. Om kleinschalige landbouw wél mogelijk te maken en om leegstand te voorkomen, wordt geopperd om coulanter te zijn rondom nevenactiviteiten en kleine bedrijvigheden op het erf, zoals zorgboerderijen, recreatie, de verkoop van streekproducten, een kaas- of ijsmakerij of bijvoorbeeld een caravanstalling

In de woorden van de communityleden

“Ik zou het mooi vinden als er een modus gevonden kan worden waarin zowel landbouw als veeteelt hier blijven bestaan, in de eerste plaats vanwege t feit dat het hier agrarisch gebied betreft, maar meer in de vorm van kringlooplandbouw/veeteelt en biologische boeren. Zou ook mooi aansluiten bij het mooie natuurlijke gebied en Markdal.”

“Met nevenactiviteiten in het buitengebied wil ik zeggen dat het buitengebied niet alleen bestemd is voor agrarische bedrijvigheid. Agrarische bedrijvigheid kan goed samengaan met recreatieve- of toeristische activiteiten. Maar ook met een kaas- of ijsmakerij, verkoop van eigen producten of bijvoorbeeld een caravanstalling, om enkele voorbeelden te noemen. Wanneer een ondernemer de agrarische bedrijvigheid stopt, stopt ook de nevenactiviteit. Het voorkomt leegstand van stallen, loodsen en schuren.”

Duurzaamheid en energietransitie (1/2)

In onze woorden

Windmolens

Onder de communityleden bestaat onrust over de eventuele komst van met name windmolens en zonneparken om de energietransitie vorm te geven in de gemeente. Graag zien inwoners eerst een analyse wat er nodig is aan opwekking en of dat niet kan worden behaald met alternatieve oplossingen.

Wat betreft mogelijke windmolens in de toekomst maken deelnemers zich zorgen om horizonvervuiling, aangezien het weidse buitengebied juist de trots van de regio is. Communityleden willen dat de dorpen en de omgeving behouden worden zoals ze nu zijn. Het landschap is zo mooi, dat daar geen windmolens inpassen. Daarbij moet er een goede balans gevonden worden tussen bebouwing, landbouw- en veeteelt, toerisme en nieuwe energievoorzieningen. De communityleden vinden het belangrijk dat de oorsprong als plattelandsgemeenten blijft.

Andere argumenten, die worden aangehaald om geen windmolens te plaatsen in de omgeving van de gemeente is de impact op de natuur. Zowel door de bouw van de windmolens en alles wat daarbij komt kijken als het effect op bijvoorbeeld vogels. Ook geluidsoverlast en het niet willen opofferen van landbouwgrond worden aangehaald als argumenten. Ditzelfde geldt voor zonneparken.

Zonnepanelen op daken

Er wordt dan ook gepleit voor het in de Toekomstvisie opnemen van een strategie richting groene energie, maar zonder windmolens of zonnenvelden. Erkend wordt dat dit lastig kan zijn in de huidige tijdspanne.

In de woorden van de communityleden

“De meeste raadsleden zijn niet voor Windmolens maar stemmen toch voor dat is een bizarre keuze die ons landschap voorgoed onder druk gaat zetten. Er wordt niet de vraag gesteld of de ambitie niet wat te hoog is voor onze kwetsbare omgeving.”

“Houd onze mooie dorpen en omgeving alstublieft intact. Verpest onze mooie landschappen niet met die grote windmolens.”

“In de toekomst mogelijke windmolens: deze verstoren de horizon. Inmiddels zijn er een heel aantal bij Hazeldonk geplaatst waardoor we elke avond uitkijken op een soort Schiphol-verlichting vanwege de knipperende rode lichten over een aanzienlijke breedte van de horizon. Dat was een paar jaar geleden een heel ander zicht toen de molens er nog niet stonden.”

“De balans tussen bebouwing, landbouw- en veeteelt, toerisme én nieuwe energievoorzieningen moet zorgvuldig bewaakt worden.”

“Andere optie: zonnepanelen op ieder geschikt dak, zelf heel zuinig zijn met energieverbruik. Het geld dat nu naar windmolens gaat kan misschien gebruikt worden voor zonnepanelen. Die zijn misschien niet zo duur meer als voorheen, het blijft een forse uitgave. Niet iedereen heeft zo'n bedrag op de plank liggen. De subsidies voor zonnepanelen worden komen uit de pot belastinggeld. Echter, mensen met net genoeg geld voor het leven van alledag, hebben er niets aan. Zij kunnen nooit zonnepanelen bekostigen. Niets doen kan volgens mij ook niet. Nadenken over andere mogelijkheden kan nooit kwaad.”

Duurzaamheid en energietransitie (2/2)

In onze woorden

Als oplossing wordt aangedragen om juist in te zetten op het stimuleren van zonnepanelen op alle geschikte daken, zowel bij particulieren als bedrijfsdaken. Waarbij de financiering die nu wordt uitgetrokken voor windmolens kan worden gebruikt voor het stimuleren van zon op dak.

Eigen bezit

Wanneer er wel een keuze wordt gemaakt voor windmolens en zonneparken wordt aangedragen om dit zoveel mogelijk in eigen bezit te doen. En wanneer grond toch verkocht wordt, dan het liefst in erfpacht zodat de lokale gemeenschap meeprofiteert van toekomstige waardeinstijgingen.

In de woorden van de communityleden

“Windmolens en zonneparken . Passen totaal niet in onze dorpen en buitengebied. Maak eerst een analyse wat er echt nodig is aan energie. Stimuleer het vol leggen van bestaande daken met zonnepanelen en stimuleer consuminderen.”

“Indien RES tot windmolen- en zonnepanelenparken verplicht, houdt het dan wel zoveel mogelijk in eigen bezit. Eigen energie-coöperaties. Verkoop geen gronden voor dat doel aan grote (buitenlandse) energiebedrijven.”

Groen in de kernen (1/2)

In onze woorden

Contrast groen buitengebied en dorpskernen

De ruimtelijke kernkwaliteiten in het buitengebied worden geroemd, maar binnen de kernen is men hierover veel minder te spreken. Communityleden zien een groot contrast tussen het groene en landelijke karakter van het buitengebied en de kernen die men weinig sfeervol vindt. De overgang tussen kern en buitengebied is groot.

Inwoners uit Chaam zijn met name trots op het buitengebied, maar niet op de bebouwde kom van Chaam. Het gebrek aan een echt dorpshart en weinig sfeervolle inrichting van De Brouwerij en het Marktpllein worden als voorbeelden genoemd. Ook een gebrek aan groen in de dorpskern wordt genoemd. De verstening zorgt, naast hittestress, ook voor overlast bij regenval. Een voorbeeld waar hiermee rekening gehouden had kunnen worden, maar waarbij dit niet is gedaan, is bouwproject de Eekelaar.

Geopperd wordt om in ieder geval de hoofdroute door Chaam en het Brouwerijplein te vergroenen. Opgemerkt wordt dat met een integrale visie, strategisch aangeplante bomen en behoud van bestaande bomen er beter effect gesorteerd kan worden. Verder speelt in Chaam de wens om, na vermindering van de verkeersdruk in de Dorpstraat, ook meer ruimte te creëren voor ontmoeting. Daarnaast stelt men voor om op de locatie waar de school nu staat een 'groene' oase te maken, in plaats van inbreiding.

In de woorden van de communityleden

“Als je vanuit de dorpen Ulvenhout, Gilze, Alphen, Strijbeek en Ulicoten naar Chaam rijdt, rijdt je door een groene oase. In Chaam zelf mis ik die bomen, De kaarsrechte asfaltweg helpt ook niet, voet- en fietspaden zijn erg smal. Op verschillende plekken is het van gevel tot gevel verhard. Aan Brouwerij staan erg kolossale gebouwen voor een klein dorpshart. Kun je verbeteren door het beter aan te kleden met groen. Ook achterzijde. Is een grote betonmuur. Helpt ook niet mee bij hitte in de zomer. Wat ook bijdraagt aan sfeer zijn karakteristieke gebouwen.”

“Inderdaad is er in Chaam veel te weinig groen. Met name in de hete zomermaanden is er geen schaduw van bomen te vinden.”

“Afwegigheid van groen en blauw zorgen ook voor overlast bij stevige buien . Eekelaar was kans om waterdoorlatende bestrating en infiltratie aan te leggen en groen /blauw . Echt schandalig dat er nu nog meer parkeerplaatsen bij komen . Daar zit niemand op te wachten en kwaliteit en veiligheid hollen verder achter uit.”

“Misschien kunnen er in de 'bloembakken' tussen de parkeerplaats en de openbare weg bomen worden geplant. En misschien kan het bestrate gedeelte voor Bakkerij van Gils een bloemenperkje worden met rondom een paar bankjes.”

“De oplossing zit in het planten van bomen juist daar waar ze kunnen staan, kunnen groeien. Strategisch goed neergezet heb je weinig bomen nodig.Kortom er moet en plan beschikbaar komen in de directe toekomst waar we ons aan willen binden. Willen!”

Groen in de kernen (2/2)

In onze woorden

Het Raadhuisplein in Chaam wordt juist gezien als een plek waar het wel goed gaat. Hier is meer sfeer, meer groen en mogelijkheden om te zitten en de gebouwen aan dit plein hebben meer uitstraling.

De kernen Alphen en Galder stralen meer sfeer uit en kennen een minder sterk contrast ten opzichte van het buitengebied. Wel zien de deelnemers in Alphen een vermindering van de hoeveelheid groen in het dorp. Een concrete locatie die genoemd wordt is het gebied rondom de Heuvelstraat. Deelnemers weten niet precies waarom dit (en ander) groen verdwenen is uit Alphen. Anderen vinden Alphen wel een groene uitstraling hebben, maar geven aan in stedelijk gebied gewoond te hebben

Vergroening van de kernen

De wens wordt uitgesproken om als gemeente samen met de bewoners de buurten te vergroenen. Om vergroening in de kernen te stimuleren wordt bijvoorbeeld voorgesteld om inwoners actief te stimuleren om hun bestrate tuinen te beplanten. Ook wordt gewezen op een initiatief van een andere gemeente dat een regenton per huishouden beschikbaar stelde.

Daarnaast wordt geopperd om de plantsoendienst van de gemeente te instrueren over hoe de biodiversiteit (al dan niet in de bebouwde kom) kan worden bevorderd, bijvoorbeeld door het laten liggen van bladeren en mulching.

In de woorden van de communityleden

“Als inwoner van Chaam vind ik de ruimtelijke kwaliteit van de wegen die naar Chaam leiden stuk voor stuk heel goed: groen, natuur etc. Maar deze kwaliteit verandert eigenlijk direct nadat je de bebouwde kom in rijdt (met name doorgaande weg): het groen is niet te vinden, de materiaalkeuze van de inrichting van de weg etc geeft geen sfeer, De Brouwerij straalt geen dorps hart uit. Geldt ook voor Marktplein. Wel een mooi voorbeeld is het Raadhuisplein. Als ik aangeef dat ik in Chaam woon, dan ben ik heel trots op het mooie buitengebied (veel natuur), maar ik schaam me eigenlijk een beetje voor het uiterlijk van het dorps hart. De dorpen Alphen en Galder ademen wel die sfeer uit.”

“Ik ben het met je eens dat er in het dorp steeds minder 'groen' is. Kijk bijvoorbeeld naar de Heuvelstraat en dus het pleintje. Dat is eigenlijk een grote parkeerplaats geworden. Zonde! Het terras wat daar gesitueerd ligt is eigenlijk niet uitnodigend door alle geparkeerde auto's. Daar zou je iets veel beters van kunnen (en wellicht moeten) maken.”

“Aan mijn straat is in samenspraak met de gemeente invulling gegeven aan het plantsoen. Voorstel zou zijn om altijd met een aantal omwonende vanuit de aangelegen huizen in gesprek te gaan met de gemeente. Hierin worden zowel de wensen vanuit de gemeente als die vanuit de omwonende besproken. Samen kunnen we er dan iets moois op poten gezet worden waarbij de omwonende zich betrokken voelen en wellicht ook eerder de neiging hebben om hier, op wat voor manier dan ook, aan bij te dragen. Denk bijvoorbeeld aan zelf een keertje grasmaaien.”

Bereikbaarheid en verkeer (1/4)

In onze woorden

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid vinden de communityleden belangrijk, maar om de ruimtelijke kernkwaliteiten in de gemeente te behouden wordt er door communityleden op aangedrongen om zo min mogelijk nieuwe wegen te realiseren door het buitengebied van de gemeente. Er is een negatieve teneur merkbaar over de aanleg van randwegen, omdat zij het weidse buitengebied doorkruisen en de natuur verstoren. Een rondweg om Chaam bijvoorbeeld, doet volgens de communityleden ernstig afbreuk aan de kernkwaliteiten van de gemeente.

Wel wordt gepleit voor meer fietspaden. Hierbij gaat het vooral om veilige, vrij liggende fietspaden tussen Alphen en Chaam (Alphensebaan/Chaamseweg) en van Chaam naar Galder (Meerleseweg, Oude Bredase Baan, Goudbergseweg, Markweg).

In de community wordt gesproken over het stopzetten van lijn 6 die tussen Galder en Breda loopt. Hierdoor komt de bereikbaarheid van de kern in het geding.

De ABC-bus wordt genoemd als een goed initiatief. Ouderen konden hiermee bijvoorbeeld naar de weekmarkt in Baarle-Nassau. Door op gezette tijden busjes te laten rijden kunnen inwoners uit de dorpen sociale contacten met elkaar onderhouden en gebruik maken van de verschillende voorzieningen in de kernen. Communityleden zouden het fijn vinden als de gemeente dit ondersteunt.

In de woorden van de communityleden

“Volgens mij blijven de ruimtelijke kernkwaliteiten bestaan door de agrarische bedrijven en de aanwezige natuur/bosgebieden. Het zou fijn zijn als deze behouden blijven. Hoewel de onderlinge afstanden van de dorpen m.i. erg (te) groot zijn, zouden we dit ten alle tijden moeten bewaken door bijvoorbeeld beperkte nieuw- en wegenbouw.”

“Brede wegen /randwegen aanleggen: Er worden gebieden doorgeknipt, het uiterlijk van rust/groen/authenticiteit wordt verstoord.”

“Vracht- en doorgaand verkeer op de N639 ontmoedigen (eenvoudig middels bijv. verplichte aanpassing door aanbieders van navigatiesoftware en actieve handhaving): GEEN randweg aanleggen => aantasting van landelijke omgeving, realisatie zou pas op zijn vroegst over ca. 20 jaar plaatsvinden, tegen die tijd rijdt alles op waterstof of wordt elektrisch aangedreven.”

“Wat betreft de wegen naar Chaam: Er moeten echt veilige vrijliggende fietspaden naar Alphen en naar Galder komen. Dit is echt een verbeterpunt van grote prioriteit voor de gemeente.”

“Waar we ons soms wel zorgen over maken is het verdwijnen van nog meer voorzieningen zoals bijvoorbeeld de buslijn. Hierdoor kunnen dorpen in een isolement komen, zeker voor ouderen die soms niet beschikken over een auto.”

“Als er nu busjes iedere week op gezette tijden bepaalde routes afleggen: dan kun je ook /vriendschappen opbouwen / boodschappen doen / yoga lessen volgen in omliggende dorpen, biebboeken in Chaam halen / voorstellingen in De Heuvel in Alphen / waarom niet een vast moment in de week om naar Gilze, Strijbeek, Bavel te gaan.”

Bereikbaarheid en verkeer (2/4)

In onze woorden

Verkeersveiligheid

Extra aandacht vragen de communityleden voor de verkeersveiligheid in de gemeente, met name op de provinciale wegen en de wegen in het buitengebied. Zij geven aan dat de verkeersdruk hoog is, de wegen smal zijn en snelheid en inhaalverboden niet of nauwelijks worden gehandhaafd. Dit levert veel gevaarlijke situaties op. Ook het ontbreken van bebording voor wegen van rechts in het buitengebied zorgt voor gevaarlijke situaties. Verder is de hoeveelheid niet-bestemmingsverkeer door de gemeente voor veel communityleden een doorn in het oog.

Snelheid

Communityleden schrijven dat er op diverse plekken in de gemeente te hard wordt gereden door automobilisten waardoor de verkeersveiligheid in het geding komt. In Chaam wordt met name de N639 (Bredaseweg/ Dorpsstraat/ Baarleseweg) genoemd. In Galder worden de Galderseweg en de Sint-Jacobsstraat aangehaald als zeer drukke straten. Hier wordt regelmatig te hard gereden. Door de hiervoor aangebrachte wegversmallingen zouden juist weer gevaarlijke situaties zijn ontstaan voor fietsers. Daarnaast kunnen grote voertuigen zoals het landbouwverkeer en de lijnbus lastig langs de versmallingen. De Markweg in Strijbeek kent ook problemen met hardrijders.

Over het algemeen wordt door de communityleden op alle plekken meer handhaving van snelheid voorgesteld. Deze maatregelen kunnen ook helpen tegen het vele sluipverkeer dat gebruik maakt van de wegen rondom en door de gemeente.

In de woorden van de communityleden

“Denk aan wegversmallingen, veranderingen in bestrating en beplanting, drempels et cetera. Laten we daar intensief en creatief naar kijken om de verkeersveiligheid te verbeteren en de beleving van de genoemde kernkwaliteiten te bevorderen.”

“Wat mij betreft wordt er eens goed gekeken naar de verkeersdruk. Hierbij moet ook echt gekeken worden naar de provinciale verbindingswegen waar snelheid en inhaalverboden niet worden gehandhaafd. Dit levert veel gevaarlijke situaties maar ook geluidsoverlast op.”

“De Galderseweg en Sint-Jacobsstraat fungeren als doorgaande weg naar België. Hier kan het, zeker in de spits, wat drukker zijn. Ook wordt er, ondanks de wegversmallingen, regelmatig te hard gereden. Daar zijn vooral 's avonds en 's nachts ook veel Belgische kentekens bij, die soms wel heel hard langs de wegversmallingen rijden.”

“Ik houd regelmatig mijn hart vast als ik met mijn jonge kinderen langs de Dorpsstraat, Bredaseweg, Baarleseweg beweeg. Zebrapaden worden niet gerespecteerd. Er worden flinke doten gas gegeven na de bocht thv Bredaseweg in richting Ulvenhout bij verlaten van het dorp. Dit zorgt voor onveiligheid en extra uitlaatgassen en geluidsoverlast.”

“Als de snelheid omlaag gaat zoals ik eerder voorstelde (30-60-70) is er geen randweg meer nodig. Anders gezegd: Pas het verkeer aan aan het (Citta Slow gebied), en niet het gebied aan het verkeer. Dat is van een andere tijd. Toekomst is je voegen naar het gebied qua ruimte en qua milieubelasting (milieuontlasting).”

Bereikbaarheid en verkeer (3/4)

In onze woorden

Fietsers

Communityleden schrijven dat er op diverse plekken in de gemeente de verkeersveiligheid van fietsers onder druk staat. Bijvoorbeeld de fietsende scholieren richting Breda op de Geersbroekweg en de Annevillelaan. Om de veiligheid te vergroten zouden er net zoals in de gemeente Breda meer drempels kunnen worden aangelegd. Maar ook de eerder genoemde vrije fietspaden zijn een oplossing.

Oversteekplaatsen

Naast snelheid is het ontbreken van veilige oversteekplaatsen voor veel communityleden een punt van zorg. Niet alleen de afwezigheid van oversteekplaatsen wordt genoemd maar ook de veiligheid van oversteekplaatsen en handhaving van de regels laat te wensen over. Een aantal voorbeelden die genoemd worden zijn het zebrapad in Chaam (ter hoogte van de Chinees) en een extra oversteekplaats bij de Gilzeweg.

Parkeren

Wat betreft de mogelijkheden van parkeren is er wat discussie in de community. Zo wordt aan de ene kant gesteld dat parkeren aan de straat verkeersremmend werkt en dat verkeerselementen als spiegels en havens meer veiligheid creëren. Aan de andere kant wordt er gesteld dat het omzetten van trottoir naar parkeerplaatsen juist zorgt voor meer drukte. Voorbeelden die hier worden genoemd verwijzen vooral naar de kern Alphen. Waarbij de Goedentijd wordt genoemd.

In de woorden van de communityleden

“Tussen Strijbeek en Galder ligt aan de zuidkant een verbindingsweg over de Mark: de Markweg. Dit is een hele mooie en bochtige weg, echter zonder fietspad. Hier ontstaan regelmatig gevaarlijke situaties, omdat (wederom) auto’s te hard rijden, terwijl het met de fietsers erbij onoverzichtelijk is.”

“Gisteren was ik halverwege het zebrapad bij de chinees in Chaam en werd voor mijn sokken gereden. Er is door het merendeel van de automobilisten geen respect voor het zebrapad. Er wordt zelfs niet gestopt voor de kwetsbaren (kinderen, ouderen, invaliden).”

“Met een verplaatsing van het zebrapad wordt er mogelijk meer rekening gehouden met het ongemotoriseerde verkeer.”

“De kleinere fietspaden dienen door de gemeente opnieuw in onderhoud te worden genomen. Ze zijn nu gevaarlijk door losliggende en verwijderde tegels. Bijvoorbeeld het tegelpad dat van Chaam naar Alphen loopt, evenwijdig aan en gelegen tussen de Huisdreef en de Oude Maastrichtsebaan. Dit is een belangrijk verbindingspad tussen deze kernen. Hier kon je veilig fietsen. Het nieuw geasfalteerde fietspad Huisdreef houdt nu op bij de camping. En vanaf daar fiets je weer tussen auto's tot de Franse Baan. En dan moet je over de Franse Baan naar de Oude Maastrichtse Baan. De Franse Baan is gevaarlijk voor fietsers en het wegdek is in slechte staat. Verder is het nieuw geasfalteerde fietspad vooral erg functioneel voor wielrenners, maar voor de gewone fietser is het niet aangenaam als de wielrenners met 30 km/u of sneller langs je heen zoeven.”

Bereikbaarheid en verkeer (4/4)

In onze woorden

Onderhoud wegen, fiets- en voetpaden

Deelnemers vertellen ook over gebrekkig onderhoud aan wegen en fietspaden. Verder wordt extra aandacht gevraagd voor afgeschuinde stoepen, waardoor rolstoelers, mensen met kinderwagens en scootmobielen moeilijkheden ervaren. Voorbeelden die hierbij zijn genoemd zijn de Dorpsstraat in Chaam en de Heuvelstraat in Alphen.

Geluidsoverlast

Inwoners ervaren geluidsoverlast van de A58 en (in mindere mate) van de A16. Deze geluidsoverlast doet de ruimtelijke kernkwaliteiten te niet in het buitengebied, richting het Valkenburg, De Hondsdonk, langs de Mark, de Gilzeweg en in Galder en Bavel AC. Bij de ontwikkelingen rondom de A58 en aansluiting met de A27, moet de gemeente zich hier sterk voor maken volgens de communityleden. Ook vervuiling door deze weg zou men graag hoog op de agenda zien.

Een deelnemer oppert om geluidsschermen met zonnepanelen langs de A58 te plaatsen. Dit zorgt voor geluidsdemping en is tegelijkertijd een mooi alternatief voor zonneparken elders in de gemeente.

Ook vlieg oefeningen vanuit Gilze-Rijen veroorzaken regelmatig geluidsoverlast.

In de woorden van de communityleden

“De Stoep is afgeschuind, zodat je hier over kunt steken, echter over een te breed gedeelte van het trottoir, rechtdoor met een rolstoel met iemand met wat gewicht is zwaar, hij gaat schuin hangen, je niet tegengewicht geven, want er is maar 30 cm vlak stuk over gebleven.”

“Een ander punt dat ook dagelijks voor ligt is het overweldigende verkeerslawaaï van de A58, overal en altijd aanwezig in het buitengebied, kilometers ver. In het Valkenburg, De Hondsdonk, langs de Mark, de Gilzeweg.”

“Ik kan me vinden in de aangegeven kernwaarden. Echter ik ben zelf woonachtig in Bavel. Hierdoor zou je zeggen dat er aan veel van deze kernwaarden wordt voldaan. Echter de geluidsoverlast van de snelweg (A58) is bij een ongunstige windrichting aanzienlijk.”

“De kers op de taart zijn de vlieg oefeningen van Gilze Rijen, bij uitstrek bij mooi weer, de wind zuid-oost. Dan rammelen de ruiten uit de sponningen, zo laag komen die helikopters overvliegen.”

Toerisme

In onze woorden

Toerisme

Toerisme is en blijft in de toekomst belangrijk voor de gemeente. Het is een belangrijke inkomstenbron in de gemeente. Communityleden stellen daarom dat ervoor moet worden gewaakt dat de bossen, bomen en mooie plekken in de gemeente niet ondergesneeuwd worden door andere plannen. De landelijke ruimte van de gemeente moet worden ingericht zodat er (kleinschalige) toerisme mogelijk is.

Communityleden geven daarom aan dat er moet worden geïnvesteerd in een uitgebreid fietsnetwerk, goed bosbeheer (verdere ontwikkeling van het Markdal tot beschermd natuurgebied) en meer/betere promotie van lokale producten.

Goede informatie voor toeristen en recreanten over karakteristieke locaties in de gemeente vind men belangrijk. Voorbeelden van plekken waar betere informatie over gegeven mag worden zijn de rijke historie van de gemeente en bepaalde locaties. De rijke historie komt volgens deelnemers naar voren in natuurgebieden en gebouwen, zoals grafheuvels en opgravingslocaties, historische gebouwen (in Alphen) zoals het oude gemeentehuis, de kerk en het Bruine Café.

Aan de andere kant wijzen communityleden erop dat recreatie de omgeving moet dienen. Toeristen en bezoekers mogen graag meegenieten van de mooie omgeving, maar moet niet ten koste gaan van de lokale sfeer en karakter. Zo zou ingezet moeten worden op kleinschaligheid en zou gemotoriseerd toerisme niet gestimuleerd moeten worden.

In de woorden van de communityleden

“Want als toerisme een economische inkomensbron van onze gemeente is, welke toerist komt er om een kapotgemaakt kaal bos te zien?”

“Wees zuinig op het buitengebied. De agrarische en toeristische sector zijn belangrijke dragers van de economie in onze gemeente. Geef ruimte aan deze ondernemers voor een kwalitatief mooie omgeving.”

“Stimuleer diversiteit aan detailhandel, horeca, kleinschalige productiebedrijven en toerisme. Vergroen het centrum. Vergun niet, zoals in Chaam, vooral megalomane winkelketens en bijv. autobedrijven in de dorpskern.”

“Natuurlijk moeten wij allemaal met de tijd meegaan, maar ik denk wel dat wij ervoor moeten waken dat het dorp zijn eigen karakter blijft behouden, want de sfeer wordt volgens mij echt bepaald door de rijke historie waarvan je de sfeer in de hele omgeving kunt proeven. En dat zullen veel mensen vinden, en die mogen hier gerust als recreant van genieten, maar we moeten er wel voor zorgen dat de recreatie onze identiteit niet aantast. Het is wel belangrijk dat onze ondernemers een goede plaats krijgen/behouden en dat wij hen ondersteunen zoveel als wij dat als inwoners kunnen.”

“Het is in mijn ogen ook niet nodig dat Recreatie het karakter en de historische bezienswaardigheden aantast. Andersom komen ze daar vaak juist voor. Vooral op kleinschalige verblijfsrecreatie verblijven toeristen die geïnteresseerd zijn. Goede informatie voor deze toeristen geeft echt een meerwaarde en stimuleert deze hoogtepunten te waarderen. Investeren in de heemkunde verenigingen en toeristische organsiatie kan dit zeker stimuleren. Zodat de kwaliteit verhoogd wordt”.

Bouwen en wonen (1/4)

In onze woorden

Woningtekort voor jongeren en senioren

Communityleden halen aan dat de bouw van seniorenwoningen hard nodig is. Ook jongeren hebben moeite met het vinden van betaalbare woningen. Zij vinden het de taak van de gemeente te zorgen voor voldoende woningen voor deze doelgroepen en dat ze tegengaat dat woningen opgekocht worden om vervolgens te worden doorverhuurd. Het gebrek aan passende woningen wordt gezien als een risico voor vergrijzing en verlies van de sociale cohesie. In Galder ziet men bijvoorbeeld veel jongeren vertrekken naar Meersel-dreef of Breda. Toch wordt wel expliciet gepleit om niet te veel nieuwbouw te bouwen om de rust en het landelijke karakter te behouden.

Nieuwbouw

De natuur wordt gezien als het ‘visitekaartje’, waardoor deelnemers het geen goed idee vinden als er veel uitbreiding plaatsvindt qua woningen en wegen, evenals windmolens in het buitengebied. Nieuwbouw zou dus volgens de deelnemers bescheiden aangepakt moeten worden, waarbij het doel moet zijn om jonge woningzoekers uit eigen kernen te kunnen behouden en senioren te voorzien van passende huisvesting. Communityleden pleiten ervoor dat de gemeente erop toeziet dat projectontwikkelaars bouwen voor de juiste doelgroep en rekening gehouden wordt met de vraag naar verschillende typen woningen. Dit kan eventueel met creatieve woonvormen als hofjes (zoals in de ‘Ons’), meer-generatiewoningen en Tiny Houses. Deelnemers vinden dat CPO de beste mogelijkheden biedt om in kleine kernen aan de lokale vraag te voldoen.

In de woorden van de communityleden

“Daarnaast zou ik willen pleiten om meer woningbouw voor starters en senioren te (laten) realiseren in álle kernen. Er zijn veel te weinig betaalbare woningen voor die doelgroepen. Houdt als gemeente de vinger aan de pols v.w.b. projectontwikkelaars en particuliere opkoop van woningen die ze voor (te) veel geld weer verhuren.”

“Ik kan mij vinden in de aangegeven kernwaarden, deze omschrijven voor mij over het algemeen wat ik ervaar als inwoner van Galder. Het is van belang dat de jeugd van Galder de mogelijkheid heeft om hier te blijven wonen. Om het dorp leefbaar te houden voor in de toekomst is het belangrijk dat er betaalbare woningen komen voor starters. Nu is te zien dat de leeftijdscategorie van 23-30 massaal vertrekt naar Meersel-dreef of Breda omdat er in Galder geen mogelijkheden zijn. Ik ben daarentegen niet voor onbeperkt doorbouwen, het kleinschalige geeft het dorp sfeer en zijn gemoedelijkheid die er nu is. Ook zorgt dit kleinschalige voor rust en overzicht. De boerderijen in Galder moeten mijns inziens in ere worden gehouden. Dit maakt dat de diversiteit qua woningen groot is en daardoor blijft het dorp het karakter houden wat het nu uitstraalt.”

“Niet bouwen voor het bouwen, maar bouwen om de leefbaarheid en de toekomst van de eigen jonge woningzoekenden te waarborgen. Hierbij rekening houden met de vraag als het over type woningen gaat.”

“Te kort aan betaalbare huizen voor jongeren uit de gemeente die hier willen gaan starten op de woningmarkt, en te weinig huizen aangepast voor ouderen. Zou jammer zijn als de cohesie snel achteruit gaat door deze ontwikkeling.”

Bouwen en wonen (2/4)

In onze woorden

Behoud natuur en ruimte voor groen

Mochten er toch nieuwe woningen gebouwd worden, dan zouden deelnemers graag zien dat hiervoor compensatie plaatsvindt in landschapsontwikkeling en natuur.

Daarnaast wordt gevraagd om verrommeling in het buitengebied tegen te gaan en leegstand actief te bestrijden. Bijvoorbeeld door de inzet van de sloopbank, een gemeentelijke regeling voor plattelandsontwikkeling in het buitengebied. Daarnaast wordt gevraagd om coulanter met het bestemmingsplan om te gaan als dit betekent dat bebouwing kan worden herbestemd.

Sommige communityleden zien vooral een kans in inbreiding in de kernen. Anderen zien door inbreiding juist een kans voor vergroening binnen de kom verloren gaan. In Chaam wordt de suggestie gedaan dat wanneer er locaties vrijkomen er tegelijkertijd wordt gekeken naar de mogelijkheden voor het creëren van een parkje / meer groen. Deelnemers uit Alphen vinden het belangrijk om het groene akkerland in de driehoek Zandstraat-Heuvelstraat-Goedentijd te bewaren en niet te bebouwen.

Landelijke bouwstijl

Bij alle bouwprojecten zouden de communityleden graag zien dat de bouwstijl past bij het (landelijke) karakter van de gemeente Alphen-Chaam.

In de woorden van de communityleden

“Als inwoner van Strijbeek ben ik van mening dat onze natuur behouden en beschermd moet worden. Om onze prachtige natuur te behouden vind ik het geen fijn idee om groots uit te breiden in het woningaanbod, de wegen en windmolens (buitengebied). Alle bouwwerkzaamheden hebben een grote impact op onze natuur en het duurt jaren voor de natuur zich terug kan herstellen. De prachtige natuur is juist het visite kaartje van Strijbeek, laten we dit ook zo houden zodat iedereen er van kan genieten. Er wordt trouwens helaas ook veel afval achter gelaten.”

“De ruimtelijke kernkwaliteit wordt in mijn ogen gevormd door de afwisseling van beekdalen, vrij kleinschalige landbouwgebieden en grote oppervlakten natuur met bossen en heide, nat en droog. Het is een vrij kleinschalig afwisselend landschap met veel groen, weinig woonkernen en veel buitengebied. Wat niet bijdraagt aan de kernkwaliteit is schaalvergroting of ongebreidelde woningbouw. Als dergelijke ontwikkelingen onvermijdelijk blijken, zorg dan voor compensatie in landschapsontwikkeling en natuur.”

“Goed punt, ook in Chaam zit het groen vooral rondom het dorp en niet in het dorp. Er wordt veel en dicht op elkaar gebouwd. Mooie parkjes zouden een meerwaarde zijn. Wellicht als de school zich gaat verplaatsen van die plek een groene oase maken ipv een nieuwbouwproject?”

“De dorpskernen mogen beter in de sfeer van het buitengebied passen om zo een mooier geheel te geven. En het is ook een goed idee om juist meer te verbouwen in landelijke karakteristieke huizen i.p.v. nieuwbouw.”

Bouwen en wonen (3/4)

In onze woorden

Als karakteristiek voor Alphen-Chaam worden de kerken met pastorieën, buitenhuizen (landgoederen), boerderijen, maar ook karakteristieke huizen langs bijvoorbeeld de Dorpsstraat in Chaam of de Baarleseweg in Alphen genoemd.

Een voorbeeld van woningbouw in een passende bouwstijl is de Leeuwerik in Galder. De bebouwing rondom de Brouwerij in Chaam en inbreidingslocatie Hof van Gerla in Alphen passen volgens deelnemers níet bij de (landelijke) omgeving van de gemeente Alphen-Chaam.

Renovatie en herontwikkeling

Communityleden geven de voorkeur aan het verbouwen en herontwikkelen van oudere gebouwen en landelijke huizen, boven het bouwen van nieuwe woningen. Zij zien diverse kansen en mogelijkheden om woningen te creëren door grote (voormalige) bedrijfspanden te verbouwen, gebouwen te slopen en herbouwen of huizen te splitsen. Het omzetten van beeldbepalende, historische gebouwen (al dan niet in het buitengebied) naar woningen, met aandacht voor de buurtschappen, vinden een aantal deelnemers een goed plan. Ook wonen op boerenerven wordt wél gezien als een passende woonvorm die bovendien financieel gunstig kan zijn voor de boer.

Communityleden kijken hierbij naar de gemeente voor het versoepelen van de regels onder andere rondom aanpassingen van het bestemmingsplan. Ook bezien vanuit de Ruimte voor Ruimte-regeling, zou het ombouwen van bestaande gebouwen de voorkeur hebben.

In de woorden van de communityleden

“Een voorbeeld is de recente ontwikkeling van de Hof van Gerla. Een inbreidingslocatie in Alphen, waar een klein stukje grond volgepropt wordt met piepkleine woningen om een parkeerplaats heen. Dit is niet dorps. Vele reacties van inwoners die negatief zijn over dit plan geven aan dat de gemeenschap hier niet achter staat.”

“Zoals ik eerder al aangaf volgt de gemeente de projectontwikkelaar heel makkelijk en is er geen oog voor de omgeving. Heel jammer aangezien juist de bewoners zo trots zijn op hun gemeente. Betrek die dan ook en luister er ook naar.”

“Ik zit te denken aan bouwwerken met een bepaalde historische waarde of al goed passend in het landschap. Verder denk ik hierbij om de transformatie tot woningen. Dit geeft een leefbaar buitengebied met een betere sociale controle. Ook is er naar mijn meer behoefte aan woningen dan aan bedrijvigheid in het buitengebied.”

“Ik vind het wel jammer dat de gemeente vaak meer luister naar ontwikkelaar dan de omgeving. Ik denk dat je betere invulling kunt krijgen van in- en uitbreidingsplekken als er gekeken worden naar de omgeving en vooral ook wordt gesproken met de omgeving. Soms kan er best een woning minder en wat meer groen.”

Bouwen en wonen (4/4)

In onze woorden

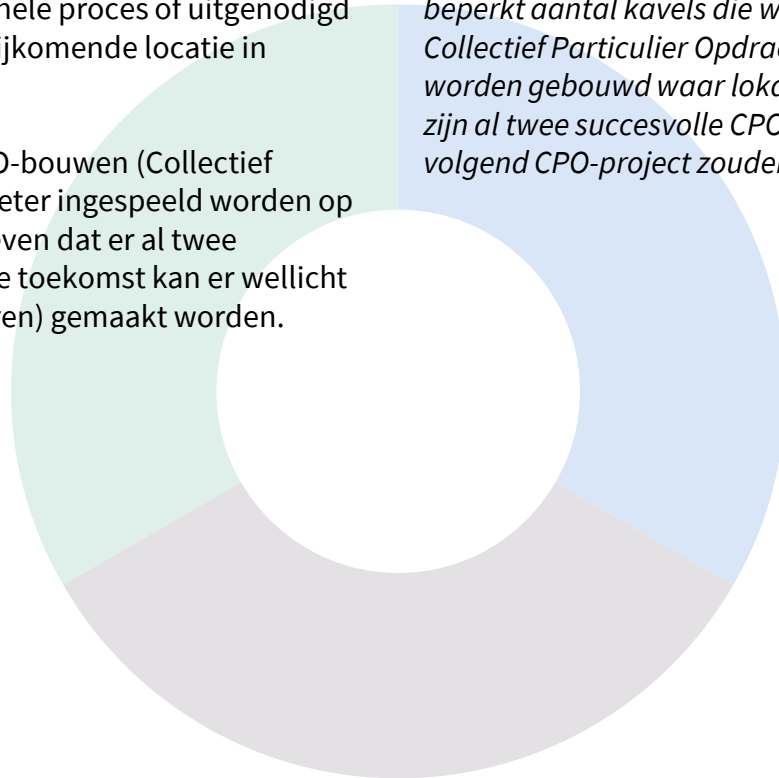
Betrekken inwoners

Bij iedere vorm van inbreiding of uitbreiding zou men graag zien dat de omwonenden meer betrokken worden bij het gehele proces of uitgenodigd worden om mee te denken over wat zij op een vrijkomende locatie in gedachten hebben.

Ook zien communityleden graag ruimte voor CPO-bouwen (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap). Hierdoor kan beter ingespeeld worden op de vraag en de betaalbaarheid. Er wordt aangegeven dat er al twee succesvolle CPO geweest zijn voor jongeren. In de toekomst kan er wellicht een CPO-project met een mix (jongeren en ouderen) gemaakt worden.

In de woorden van de communityleden

“Het overgrote deel van de mensen hier vindt dat nieuwe huizen, naast een beperkt aantal kavels die worden uitgegeven, vooral moeten worden gebouwd in Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). Daarmee kunnen de huizen worden gebouwd waar lokaal vraag naar is en zijn huizen ook betaalbarer. Er zijn al twee succesvolle CPO-projecten voor jongeren geweest in Galder. Een volgend CPO-project zouden wij ook graag zien met ouderen en jongeren samen.”

Overige en algemene punten

In onze woorden

Praktische punten

De Milieustraat wordt door veel communityleden als te ver weg ervaren. Daarnaast wordt gepleit voor meer afvalbakken, meer buitenspeelruimte voor de jeugd, speeltuinen of bijvoorbeeld een klimmuur. Een nieuwe functie voor de Lidl in Chaam is ook gewenst.

Ideeën

Communityleden doen de suggestie om een moestuinvereniging op te zetten. Dit zou kunnen op plekken waar boerenbedrijven stoppen. Een moestuinvereniging draagt bij aan zowel een betere sociale cohesie als een natuurlijkere omgeving. Om deze moestuinen te onderhouden zouden bijvoorbeeld ook scholen kunnen meehelpen om het onderlinge contact te vergroten.

Een ander idee is een boerderijwinkel op diverse plaatsen, waar lokale en duurzame producten verkocht worden. Dit kan bijvoorbeeld ook in combinatie met een kinderboerderij en workshops rondom het thema duurzaamheid. Eventueel zouden hier mensen kunnen werken met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Cittaslow

Communityleden ervaren dat de gemeente het Cittaslow keurmerk gebruikt als promotiemiddel voor recreatie, maar vinden dat Cittaslow, in combinatie met de (ruimtelijke) kernkwaliteiten, de visie moet vormen op de landelijke gemeente die Alphen-Chaam is en het kader moet bieden van waaruit besluiten worden genomen. De kernkwaliteiten en Cittaslow-gedachten zouden integraal toegepast moeten worden in alle beleidskeuzes.

In de woorden van de communityleden

“Er moeten ook echt meer afvalbakken komen. Vooral bij bankjes in de gemeente. De blikken bier liggen weer in de berm.”

“Ik zou het leuk vinden als de gemeente nadenkt over een moestuinvereniging. De ruimte die ontstaan als boerenbedrijven stoppen en projectontwikkelaars slapen kan de gemeente misschien peilen of er mensen zijn die in de dorpskernen net te weinig tuin hebben voor een moestuin.”

“Het zou mij geweldig lijken als er in onze gemeente een plaats zou zijn (of meerdere) waar iedereen iets aan heeft. Ik denk dan aan een soort boerderijwinkel waar alleen lokale, duurzame producten aangeboden worden. In combinatie met een soort kinderboerderij of opvang voor dieren. Waar mensen kunnen komen met hun kinderen en genieten van de natuur en de lokale producten. Er zouden workshops gegeven kunnen worden over duurzaamheid en permacultuur ed.”

“De verandering die ik graag zou zien is dat cittaslow niet langer enkel de vlag is die voor het gemeentehuis wappert, maar de filosofie is die ten grondslag ligt aan alle ruimtelijke beslissingen. Alles wat daar niet thuis hoort, past niet in onze gemeente.”

Sociale kernkwaliteiten

Vraag 2: Sociale kernkwaliteiten

De tweede vraag gaat over de sociale kernkwaliteiten van de gemeente Alphen-Chaam.

Belangrijkste sociale kernkwaliteiten:
dorps, saamhorig, gemoedelijk, gezellig, kleinschalig.

Uit de vragenlijst werd duidelijk dat inwoners in Alphen-Chaam op een prettige manier met elkaar omgaan en dat buurtbewoners voor elkaar klaarstaan. Men merkt wel dat inwoners steeds meer op zichzelf gericht zijn en dat er minder contacten zijn tussen inwoners. Volgens de inwoners die de enquête invulden moeten we er voor zorgen dat de inwoners **in de dorpen** elkaar blijven vinden en zich verbonden voelen met elkaar. Dit geldt ook voor de samenhang **tussen de verschillende kernen** in de gemeente. Inwoners zijn vooral trots op hun eigen kern, maar niet op de gemeente in zijn geheel. Sommigen zien zelfs een vorm van rivaliteit tussen Alphen en Chaam. De gemeente heeft volgens sommigen geen gemeenschappelijke (sociale) identiteit.

Onze tweede vraag is:

Hoe ervaar jij de saamhorigheid in je eigen dorp? En hoe ervaar je de sociale samenhang tussen de verschillende dorpen? Wat gaat er goed en wat is nodig om dit te behouden? Kun je voorbeelden geven? En wat gaat minder goed? En hoe zou volgens jou de sociale samenhang binnen en tussen de dorpen kunnen worden verbeterd?

Saamhorigheid binnen de kernen (1/4)

In onze woorden

Over het algemeen zijn de communityleden te spreken over de saamhorigheid in de eigen kern. Per kern zijn er wel verschillen.

Alphen

Alphen is een open en actief sociaal dorp met veel verenigingen en activiteiten.

In Alphen wordt een sterke saamhorigheid binnen de buurten ervaren. Dit komt mede door de vele buurtgerichte activiteiten, zoals de buurtverenigingen met hun activiteiten, de Alfunse buurtbattle, het Viola buurtvoetbaltoernooi en de categorie buurtschappen bij de carnavalsoptocht. De inzet op buurten biedt extra meerwaarde ten opzichte van vriendengroepen, want die hebben al vanzelf een binding hebben met elkaar.

Mensen van buitenaf kunnen in Alphen prima inburgeren via de school of door aan te sluiten bij een vereniging en/of actief mee te doen aan de vele activiteiten. Maar zij moeten hiertoe wel zelf initiatief nemen. Alphen is een heel sociaal dorp, maar Alphenaren noemen zichzelf ook best 'stug'. Nieuwe inwoners moeten dus wel flink hun best doen om te integreren, maar daar hebben ze wel veel profijt van. Tegelijkertijd heerst in Alphen geen cultuur dat je per se mee móét doen.

In de woorden van de communityleden

“Ik ervaar een groot gevoel van saamhorigheid in Alphen. Onze buurtvereniging speelt hierbij een grote rol. Regelmatig samenkomen om te BBQen en bijvoorbeeld een nieuwjaarsreceptie zorgt ervoor dat je buurtgenoten leert kennen die je normaal anders niet had aangesproken. Dit is ook echt gegroeid sinds de komst van de Alfunse buurtbattle. Hierdoor is ook de verbinding tussen alle verschillende buurten ontstaan. Ook het Viola buurtvoetbal toernooi en de categorie buurtschappen bij de carnavalsoptocht spelen hierbij een grote rol. Ik vind het heel erg belangrijk dat de gemeente dit soort initiatieven blijft ondersteunen.”

“Het sterke verenigingsleven in Alphen bevordert de sociale cohesie. Veel kinderen maar ook volwassenen ontmoeten elkaar bij deze verenigingen.”

“De Buurtbattle wordt georganiseerd door een werkgroep bestaande uit vrijwilligers die samen het idee opgepakt hebben en er een ongelooflijk succes van hebben gemaakt.”

“Mensen van buiten verbazen zich over de betrokkenheid van Alphenaren voor elkaar in vergelijking met de situatie in de stad.”

“Wel moet je als niet-van-origine dorpsbewoner flink je best doen om écht te integreren, maar dan heb je daar ook veel profijt van.”

Saamhorigheid binnen de kernen (2/4)

In onze woorden

Bavel AC

In Bavel AC wordt weinig samenhang tussen bewoners ervaren. In het verleden hadden de bewoners een gemeenschappelijke achtergrond als agrariër. Inmiddels zijn veel oorspronkelijke bewoners vertrokken en leven de bewoners meer op zichzelf.

Chaam

In Chaam is de saamhorigheid volgens de communityleden prima. Niet teveel, maar ook niet te weinig. De inwoners gaan op een prettige manier met elkaar om, maar inwoners zijn wat meer op zichzelf gericht. Ze groeten elkaar en zijn ook altijd wel in voor een praatje, maar Chaam wordt meer gezien als woonplaats, waar mensen graag rustig wonen. Het leven speelt zich voor veel Chamenaren buiten de dorpsgrenzen af.

Er zijn minder activiteiten en de saamhorigheid wordt als minder ervaren dan in Alphen. De meeste inwoners accepteren dat en vinden het heel fijn wonen in Chaam. Sommigen vinden het wel jammer dat de sociale samenhang niet zo hoog is als in andere kernen. Tegelijkertijd geven communityleden aan dat de saamhorigheid in het buitengebied juist heel sterk is. Mensen in het buitengebied hebben veel contact met de burens en staan voor elkaar klaar.

Communityleden denken dat de inwoners van Chaam elkaar minder kennen omdat Chaam geen gezellig centrum heeft en het dorp (zeker) in de zomermaanden heel druk is met toeristen. Een paar bankjes en groene plekje zou volgende de communityleden al een ander gevoel geven.

In de woorden van de communityleden

“Gezien de grote afstand tussen mijn adres in Bavel AC en de dorpen voel ik geen samenhang met de dorpen in onze gemeente. In onze straat is de sociale samenhang onderling niet echt aanwezig is. Bijna alle oorspronkelijke bewoners (deze bestond voornamelijk uit agrariërs) zijn vertrokken. Deze hadden meer een sociale samenhang gezien hun achtergrond. Men leeft nu veel meer op je eigen.”

“Ik ben trots om als 'import' zo goed te zijn geaccepteerd en geïntegreerd in Chaam.”

“In Chaam wonen m.i. toch meer mensen die niet per se op zoek zijn naar een dorpsgevoel maar vooral naar een rustige woonlocatie dan in Alphen waardoor het clubje dat zich inzet voor het dorpsgevoel krimpt.”

“Ook het aantal bedrijven met minder dorpskarakter in de kern mag niet te groot worden (Lidl, kruidvat). De lokale ondernemer draagt bij aan saamhorigheid. Ik kom graag bij de bakker, groenteboer, slijterij, kadowinkeltje, lunchroom, boerderijwinkels etc.”

“Mensen zijn inderdaad meer op zichzelf, het leven speelt zich nu eenmaal ook veel meer buiten de dorpsgrenzen af. Dit gaat niet meer veranderen. Toch voelt voor mij de lokale gemeenschap nog steeds heel hecht - mensen zijn er voor elkaar als het nodig is.”

“Waar ikzelf veel waarde aan hecht en waar ik van geniet is het elkaar groeten, gedag zeggen en zwaaien. Ik word er vrolijk van. Onze buurtvereniging is actief, iedereen kent elkaar en zal elkaar helpen waar nodig.”

Saamhorigheid binnen de kernen (3/4)

In onze woorden

Ook dragen, in tegenstelling tot lokale ondernemers, de nieuwe grote winkelketens niet bij aan de saamhorigheid in het dorp.

Inwoners van buitenaf kunnen gemakkelijk integreren in Chaam. Zij worden welkom geheten, waarbij informatie wordt gegeven over de verenigingen. Maar het is aan de mensen zelf of ze wel of niet actief willen meedoen. Sommige oorspronkelijke inwoners missen met sommige burens van buitenaf het dagelijks contact dat er vroeger wel was.

Galder

De saamhorigheid in Galder is groot. Ons kent ons en elkaar helpen is normaal. In het dorp wonen veel mensen die er al heel hun leven wonen, maar ook mensen van buitenaf, vaak vanuit en/of gericht op Breda. Iedereen is in voor een praatje. CPO-projecten dragen ook zeker bij aan de saamhorigheid. Door samen te bouwen leren burens elkaar kennen en ontstaat er al vanaf het begin een binding met elkaar. Er zijn relatief grote verenigingen in Galder, die veel activiteiten organiseren, vaak voor jong én oud. De een doet wel mee in het dorp, de andere niet en dat is prima. Nieuwkomers zijn van harte welkom. Je moet je wel zelf kenbaar maken.

In de woorden van de communityleden

“De saamhorigheid in eigen buurt is prima. Burens staan voor je klaar indien nodig en af en toe een babbel of een borrel. We lopen niet de deur bij elkaar plat.”

“De samenhang blijkt bv. uit dat je vaak een praatje maakt met iedereen die je tegenkomt. Als je de voortuin moet doen, schiet dat echt niet op. Wel gezellig.”

“Sociale samenhang hangt sterk samen met de leefbaarheid. Er wordt vaak gezegd dat je dan in een dorp een café moet hebben, een dorps huis, een actief verenigingsleven, een school en een levensmiddelenwinkel. Dat zijn belangrijke sociale ontmoetingsplaatsen.”

“De saamhorigheid en gezelligheid in de CPO-projecten die de laatste jaren zijn gebouwd is nog net wat extra aanwezig. Door met vrienden en wat minder bekenden samen te bouwen hebben we elkaar goed leren kennen en spreken we ook nog regelmatig af.”

“In het dorp zijn sportvelden waar voetbal en tennis wordt gespeeld. Er zijn wandelgroepen en fietsgroepen met deelnemers die bestaan uit diverse leeftijden en achtergronden. De verenigingen staan altijd open voor nieuwe aanmeldingen (ook als je niet uit Galder komt).”

Saamhorigheid binnen de kernen (4/4)

In onze woorden

Strijbeek

Ook in Strijbeek is de saamhorigheid goed en staan mensen voor elkaar klaar. Er wordt veel georganiseerd (bv. thema-avonden en rikavonden), waarbij ook nieuwkomers worden uitgenodigd en warm worden onthaald. Dit is in Strijbeek zeker belangrijk, omdat het dorp geen dorpskern heeft, waardoor het moeilijker is om met mensen in contact te komen of blijven. Wat ook de saamhorigheid bevordert is de aanwezigheid van een bewonersapp, die naast een buurtpreventie app, meer bedoeld is voor sociale zaken.

Ulvenhout AC

In Ulvenhout AC is de sociale samenhang groot, wat voornamelijk is terug te zien in de zeer actieve buurtvereniging Geersbroek. Een gedreven bestuur, zoals op dit moment aanwezig is, is hiervoor wel noodzakelijk.

In de woorden van de communityleden

“Ik ervaar de saamhorigheid in Strijbeek als goed. Toen wij hier kwamen wonen werden we gelijk al uitgenodigd op de Strijbeekse kermis en warm onthaald. Voelde goed.”

“In ons eigen buurtschap (Geersbroek) in het buitengebied bij Ulvenhout hebben wij een actieve buurtvereniging die meer dan alleen een jaarlijkse barbecue op haar programma heeft staan.”

“Nu is de sociale samenhang erg sterk en dat willen uiteraard graag zo houden.”

Verenigingen, activiteiten en evenementen (1/2)

In onze woorden

Verenigingen

Alphen heeft een rijk verenigingsleven. Ook in Galder/Strijbeek zijn relatief grote verenigingen, die veel organiseren. In Alphen en Galder worden veel activiteiten door verenigingen en organisaties samen opgepakt, waarbij vaak de verbinding tussen jong en oud wordt gezocht. De communityleden hebben het gevoel dat in Chaam de verenigingen meer op zichzelf zijn en los van elkaar opereren.

In Ulvenhout AC is buurtvereniging Geersbroek de spil voor allerlei activiteiten.

Evenementen en activiteiten voor alle inwoners

Er worden diverse activiteiten georganiseerd waaraan alle inwoners, ook zonder lidmaatschap, kunnen deelnemen. Hierdoor zijn de verenigingen zichtbaar voor iedereen.

In Alphen organiseren bijvoorbeeld scouting en Alphen Vooruit activiteiten als Koningsdag, Sinterklaas, Zeepkistenrace, Carnaval, Geranium actie Scouting, Heitje voor een Karweitje et cetera. Muziekspektakels als “Sporen in ’t zand” en ‘Meske vermoord’ worden georganiseerd en gespeeld door (heel veel) mensen, zowel jong als oud en zowel getogen Alphenaren als mensen uit de regio.

In Chaam is de Carnaval en de Acht van Chaam een evenement waarbij iedereen, ook de inwoners van de andere kernen van harte welkom zijn. Ook in Galder en Strijbeek zijn allerlei activiteiten waar alle inwoners uit het dorp elkaar kunnen ontmoeten.

In de woorden van de communityleden

“Alphen heeft een heel rijk vrijwilligersleven wat je merkt in de verschillende activiteiten: heel erg prettig om te wonen.”

“Ikzelf kom oorspronkelijk van de stad en ik verbaas mij er steeds weer over hoeveel betrokken de inwoners hier met elkaar zijn. Ook in ’t Trefpunt zijn veel vrijwilligers actief.”

“Buurtvereniging Geersbroek organiseert onder andere een buurtborrel, een eigen kerststal, een nieuwjaarsreceptie en er is een tuingroepje en een schilderclubje.”

“Er wordt in Alphen heel veel samen gedaan en ik vind het echt heel goed hoe hier jong en oud zich inzet voor allerlei activiteiten. En dan bedoel ik bijvoorbeeld de scouting, Vlijt en Volharding, onze koren, Effe Buurten, maaltijdbezorging, enz. enz. De inwoners van Alphen zijn zeer bereid om elkaar te helpen waar nodig is.”

“In Galder is er bijvoorbeeld een jaarlijkse kermis, met een dorpslunch (met complimenten aan de KBO) en een BBQ, een rommelmarkt, feestweekend van Gesta, jaarlijkse activiteiten van de harmonie (bingo), Maerkraten carnaval met optocht, de dorpsquiz en activiteiten voor de jeugd zoals de activiteiten van jeugdbelangen, sinterklaas en Koningsdag.”

Verenigingen, activiteiten en evenementen (2/2)

In onze woorden

Terugloop vrijwilligers

In alle kernen is een terugloop van vrijwilligers te zien. De scouting in Alphen hielp altijd andere organisaties en verenigingen bij hun evenementen (TrekkerTrek, Alphen aan de mart), maar dat lukt helaas niet altijd meer vanwege een tekort aan vrijwilligers. Ook bij de voetbalvereniging zetten steeds minder ouders van kinderen zich in als vrijwilliger. Dit is een landelijke trend. Volgens de communityleden komt dat omdat veel mensen geen verplichtingen willen aangaan en jonge mensen het druk hebben .

In Chaam geven communityleden aan dat naast een afname van vrijwilligers en actieve leden ook weinig animo is van inwoners om deel te nemen aan activiteiten. Ook uitten inwoners soms zelfs kritiek, wat niet bevorderend is voor het aantal deelnemers en vrijwilligers.

Gemeentelijke denktank

Een idee om de cohesie in én tussen de kernen te behouden en/of versterken is door samen na te denken hoe je burgers betreft bij activiteiten en ontmoetingen kunt faciliteren, wellicht via een gemeentelijke denktank. De gemeente moet volgens de communityleden ook meer samenwerken met de jeugd en activiteiten voor hen organiseren.

In de woorden van de communityleden

“Dat zie je volgens mij ook steeds meer in de maatschappij, steeds meer kijken mensen naar zichzelf en willen ze minder gebonden zijn aan verplichtingen. het is al druk genoeg.”

“Je ziet dat verenigingen niet alleen te kampen hebben met teruglopende leden aantallen, ook het aantal actieve leden loopt sterk af.”

“Ben zelf jaren lang leider en trainer geweest bij Viola. Er zaten veel kinderen in mijn team, maar weinig ouders wilden meer dan hooguit een keer helpen bij een training. Maar dat zie je volgens mij overal in Nederland.”

“Betrokkenheid tussen burgers kan wat mij betreft meer door een wat meer open houding te stimuleren: mee denk groepen, mensen uit te nodigen voor activiteiten ook door de gemeente of...!? Daar denk ik graag over mee. Een gemeentelijke denktank misschien? Hoe betrekken we burgers bij de activiteiten!?”

“De gemeente kan door visie én door aandacht te leggen op dit soort activiteiten veel meer verbinden, mensen uitnodigen om mee te denken, ontmoetingen te faciliteren of misschien zelfs wel buurtverenigingen weer te stimuleren.”

Voorzieningen

In onze woorden

Voorzieningen

Om de saamhorigheid ook voor de toekomst te behouden is het volgens de communityleden belangrijk dat de dorpen aantrekkelijk blijven voor jongeren, onder andere door het behouden van horeca en kleinere detailhandel. Ook zal er meer nieuwbouw nodig zijn. In Galder zijn goede ervaringen met CPO-projecten. Daarnaast is de bouw van levensloopgeschikte woningen voor ouderen gewenst. Hierdoor komen ook weer woningen vrij voor jonge gezinnen. Verder is in Galder een levensmiddelenwinkel gewenst.

Communityleden geven aan dat het belangrijk is om ondernemers en voorzieningen te koesteren. De vele activiteiten, evenementen, en het verenigingsleven moeten blijvend worden ondersteund. Naast financiële ondersteuning gaat het daarbij ook om het coulanter omgaan met vergunningen voor evenementen en het bieden van voldoende verenigingsfaciliteiten. Nu moeten verenigingen soms uitwijken naar faciliteiten buiten de gemeente, zoals naar bijvoorbeeld Baarle Nassau.

In Chaam is het wellicht een idee om buurtverenigingen weer te stimuleren en als er een nieuwe school en sporthal komt biedt dat tevens mogelijkheden om extra sportmogelijkheden te bieden.

In de woorden van de communityleden

“Om deze saamenhorigheid in stand te houden is het goed om het voor de jeugd aantrekkelijk te maken om hier te blijven wonen. Voor de leefbaarheid zijn de volgende zaken nodig: een café, een dorps huis, een actief verenigingsleven, een school en een levensmiddelenwinkel. Dit is belangrijk om sociaal in contact te blijven met de medebewoners. Deze dingen heeft Galder gelukkig en die moeten ook behouden blijven. Alleen mist er een levensmiddelwinkel in Galder, er is alleen een weekmarktje op woensdag en die moet zeker blijven.”

“Jeugd moet behouden blijven i.v.m. vergrijzing. Als jongeren blijven, krijgen die gezinnen en die kinderen gaan dan naar school in Galder, worden nieuwe klanten van het café etc.”

“Ik denk dat ook de samenwerking tussen verenigingen en ondernemers en ondernemers onderling wellicht ook beter kan. Dan kun je mooie dingen doen zoals bv met de jaarmarkt of had je iets moois kunnen doen met de Vuelta. Ook de kerstwandeling en zeepkistenrace zouden wellicht meer samen met de ondernemers opgepakt kunnen worden. We moeten blij zijn met de ondernemers in de dorpen. Als we voorzieningen willen behouden moeten we daar samen voor zorgen. dat moeten we samen doen en de gemeente zou daar ook bij kunnen ondersteunen.”

Sociale samenhang tussen de dorpen (1/3)

In onze woorden

Samenhang tussen de dorpen

Er is weinig samenhang tussen de dorpen. De gemeente is in het verleden gevormd op basis van geografische, politieke en bestuurlijke keuzes, niet op basis van natuurlijke sociale verbanden. De basis ligt in historische verschillen. In Alphen spreekt men bijvoorbeeld een ander dialect. Daardoor zijn ook andere identiteiten ontstaan. In Chaam heerst meer een cultuur van 'leven en laten leven' en in Alphen is sprake van meer sociale cohesie en sociale controle.

De dorpen zijn niet op elkaar, maar op andere gemeenten georiënteerd. Zo zijn bij de verenigingen in Alphen ook mensen actief uit Baarle-Nassau (en omgekeerd). Ook is Alphen meer gericht op Riel, Gilze en Tilburg en de andere dorpen op Breda. Dit zie je ook terug in de keuze van middelbare scholen en het support van voetbalclubs (Willem II versus NAC). De geografische ligging van de dorpen zorgt voor grote afstand tussen de dorpen, letterlijk en figuurlijk. De afstand Alphen-Chaam is bijvoorbeeld groter dan Alphen-Baarle of Alphen-Riel. Galder en Strijbeek zijn wel sterker met elkaar verbonden. Zij hebben een gezamenlijke dorpsraad en organiseren veel gezamenlijke evenementen, waarbij zij ook vaak samenwerken met Meersel-dreef. Ook is Galder meer gericht op Ulvenhout, daar zijn voor hen de dichtstbijzijnde supermarkten en dokters. Met carnaval gaat de jeugd in Galder wel naar Chaam.

In de woorden van de communityleden

“Ik geloof niet dat veel Alphenaren een band voelen met Chaam, Galder, Strijbeek dit is mijns inziens historisch bepaald en dat wordt versterkt doordat Chaam en Galder/Strijbeek gericht zijn op Breda en Alphen op Tilburg. Voor de bewoners van Bavel AC en Ulvenhout AC geldt dat denk ik wederzijds nog sterker, omdat zij echt van hun eigen dorp zijn afgesneden. Ik ervaar dit overigens persoonlijk niet echt als een echt probleem, de samenhang binnen de verschillende kernen is belangrijker. Je leert pas mensen ook echt goed kennen, als je er mee omgaat en de meeste activiteiten doe je in je eigen dorp.”

“Samenhang is er alleen bij iets bijzonders, bijvoorbeeld de kunstmarkt en de samenwerking tussen MKB verenigingen.”

“Elke kern heeft een andere geschiedenis. Je kunt geen saamhorigheid afdwingen, als men dat niet wil.”

“De harmonie en carnaval doen we in Galder trouwens samen met Meersel-Dreef, waar ook historische banden mee bestaan. Bewoners uit Galder gingen daar eeuwenlang naar de kerk van de paters. En die hebben bv. de harmonie opgericht.”

“Maar mensen lijken ook niet geïnteresseerd in de andere kernen: ooit was er een informatiedag over het OV in de gemeente, die was in Chaam, er zaten toen geen mensen uit Alphen in de zaal.”

Sociale samenhang tussen de dorpen (2/3)

In onze woorden

Van oudsher was sprake van rivaliteit tussen de kernen Alphen en Chaam. Dat is nu steeds minder. Rivaliteit speelt soms nog wel, maar dit is meer vriendelijke vijandschap, bijvoorbeeld bij voetbalwedstrijden. Ook zal het gevoel van rivaliteit alleen maar afnemen en bij jongere generaties steeds minder spelen.

De meeste communityleden zien dus weinig samenhang tussen de dorpen, maar vinden dit ook niet erg. Ze vinden het belangrijker dat de saamhorigheid en de sociale cohesie binnen de dorpen goed is, want daar speelt het dagelijks leven zich af. Alle 4 dorpen hebben hun eigen karakter, dat is juist een kracht. Om toch één gemeente te zijn hoeven inwoners zich niet met andere kernen verbonden te voelen. Toch ziet een kleiner deel van de community kansen om de samenhang tussen de dorpen te verbeteren en ziet dit ook graag gebeuren.

Platform

Om meer binding te creëren tussen de inwoners binnen de gemeente hebben vrijwilligers het Platform 'ons Alphen-Chaam' opgezet. Hierop kunnen inwoners uit de hele gemeente hulp vragen en bieden en informatie en nieuwtjes uit de gemeente Alphen-Chaam met elkaar delen. Ook biedt OnsAlphenChaam een fysieke plek: Het Trefpunt in Alphen. Hier kunnen mensen komen met vragen en kunnen mensen en organisaties elkaar ontmoeten. Naast vrijwilligers zijn er ook professionele dienstverleners. Er zijn wel twijfels bij de communityleden of zo'n losstaand online platform werkt en of het niet beter aan bestaande media als Facebook of Instagram gekoppeld moet worden.

In de woorden van de communityleden

“De Alphenaren hebben Van oudsher (en ik ben een geen geboren Alphenaren) geen hoede band met Chaam. Men heeft meer met Baarle en Gilze. Voel wel dat dit minder wordt bij de jongeren inwoners, die hebben hier niet zo'n probleem mee.”

“Ik ben bewoner van Alphen en niet van Alphen-Chaam. Wat mij betreft hoeft het gemeentebestuur zich niet in te spannen om de inwoners van de kernen zich meer verbonden met elkaar te laten voelen.”

“Je kunt door bestuursmaatregelen geen saamhorigheid afdwingen, We moeten niet de illusie hebben dikke vrienden te worden. We moeten elkaar natuurlijk zo goed mogelijk ondersteunen en ervoor zorgen dat ons natuurlijke leefgebied beschermd wordt. Dat is wat ons als gemeente bindt. Je voelt je tenslotte een inwoner van een dorp en je zegt niet ik kom uit de gemeente Alphen - Chaam.”

“Op het gebied van carnaval en samenwerken tussen de dorpen hebben we afgelopen jaren al aangetoond dat als je inspanning doet er veel kan.”

“Saamhorigheid tussen kernen is er niet, maar hoeft ook niet. Je moet dingen niet gaan forceren. Je kunt je beter focussen op de sociale cohesie binnen de dorpen.”

“Acht van Chaam zorgt wel voor trotsheid voor de inwoners van de gemeente. Alle inwoners mogen ook gratis komen kijken en wielerveders mogen ook deelnemen aan de open Chaamse kampioenschappen.”

Sociale samenhang tussen de dorpen (3/3)

In onze woorden

Faciliteiten en activiteiten

Wat de samenhang binnen en tussen dorpen zou kunnen verbeteren zijn voldoende lokale faciliteiten voor verenigingen en het stimuleren van meer verenigings- (en het liefst ook dorps-) overstijgende activiteiten. Verenigingen kunnen zichzelf versterken door meer samen te werken en zich open te stellen voor inwoners uit de hele gemeente. Er is bijvoorbeeld een goede dansschool in Alphen, maar weinig mensen in Chaam weten dat. En de EHBO in Chaam is opgeheven, maar in Alpen is nog wel een EHBO vereniging.

Er worden ook diverse ideeën geopperd voor activiteiten, waarbij de dorpen tegen elkaar spelen, zoals bijvoorbeeld de zeepkistenrace of een soort sportdag, gevolgd door een gezamenlijk feest. Of door een aantal verenigingen samen een wandeling organiseren door de hele gemeente, waarbij de dorpen zich aan elkaar presenteren. Dit past ook bij een groene gemeente. Of een gemeentedag (Cittaslowdag), bijvoorbeeld op koningsdag met vrijmarkt en kermis, centraal gelegen tussen de dorpen en georganiseerd door de gemeente in samenwerking met veel plaatselijke ondernemers, verenigingen, dienstverleners etc.

Via de scholen zou ook de samenhang tussen de kernen vergroot kunnen worden door gezamenlijk activiteiten te organiseren met de scholen in andere kernen. Een voorbeeld is de speurtochten georganiseerd door de ABG-sportcoaches in de kernen afzonderlijk met elkaar te verbinden en een speurtocht door de verschillende kernen te maken. Gemeente is wel bezig, om een aantal verenigingen samen iets te laten organiseren. Dat zijn volgens de communityleden goede initiatieven die moeten worden gestimuleerd.

In de woorden van de communityleden

“Een andere mooi initiatief is het Passend Voetbalteam van Viola: kinderen die moeite hebben om het spel in een regulier voetbalelftal te volgen kunnen daar terecht. Er wordt gespeeld door kinderen uit Alphen en Chaam. Maar of dit in de gehele gemeente bekend is vraag ik me af.”

“Scouting van Chaam is maar klein. Ze had graag samengewerkt met die van Alphen, bijvoorbeeld om kennis en spullen van elkaar te lenen.”

“Je wilt vaak niet weten hoeveel je gemeenschappelijk hebt met dorpsgenoten uit andere kernen. Eenmaal contact gelegd, reageer je vaak: 'jammer dat we elkaar niet eerder tegenkwamen' Dit geldt voor mij ook zeker voor verenigingen. Samenwerking kan ook daar vaak veel opleveren.”

“Omdat de dorpen onderling onbekend zijn met elkaar, is in contact met elkaar komen niet een vanzelfsprekendheid.”

“Wat er goed gaat is dat ik een benaderbare gemeenteraad ervaar en deze discussieforum vind ik daar een bewijs van. Graag zo behouden. Dit voedt wel een bepaalde mate van saamhorigheid/verbinding.”

“Dus in plaats van ‘concurreren’ zouden we moeten profiteren van elkaars pluspunten; laten we deze als eerste benoemen, vervolgens promoten en elkaar uitnodigen op de meest laagdrempelige manier (middels het aanbieden van faciliteiten en vervoer).”

“Verschillen zijn gewoon verschillen. Het ene verschil is niet beter dan het andere. Het is gewoon anders. Het is verrijkend als je van de verschillen durft te leren.”

Samenwerking

Gemeente | Inwoners | Ondernemers | Verenigingen | Organisaties

Vraag 3: Samenwerking

Uit de vragenlijst en uit de eerste twee vragen in deze community komen allerlei ideeën naar voren om het wonen en leven in Alphen-Chaam beter te maken. Denk aan het bouwen van woningen voor starters en senioren, het behouden en versterken van voorzieningen, het verbeteren van de infrastructuur, het duurzamer maken van de omgeving, het aantrekkelijk houden van het buitengebied voor inwoners, agrariërs en toeristen, het creëren van een vitale en gezonde gemeenschap en het versterken van het ondernemersklimaat en de samenwerking tussen gemeente en inwoners.

Om dit voor elkaar te krijgen moeten gemeente, inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties samenwerken. Zij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het woon- en leefklimaat in Alphen-Chaam! Maar hoe doen we dat dan samen? En wat is daarvoor nodig? Voelen inwoners, ondernemers en organisaties zichzelf hiervoor verantwoordelijk en zijn zij bereid zelf de handen uit de mouwen te steken? Worden inwoners voldoende betrokken bij plannen van de gemeente? Hoe kan de gemeente initiatieven van burgers, ondernemers, verenigingen en organisaties ondersteunen? En wat is nodig om het ondernemersklimaat en de samenwerking tussen ondernemers onderling te versterken?

Onze vraag is:

Kun je vertellen hoe je vindt dat de samenwerking tussen gemeente, inwoners, ondernemers, verenigingen en organisaties nu verloopt? Probeer zo goed mogelijk aan te geven wat er goed gaat, wat minder goed gaat en wat daar volgens jou een mogelijke oplossing voor zou zijn.

Relatie gemeente-inwoners (1/7)

In onze woorden

Toegankelijkheid gemeente

De meeste communityleden hebben positieve ervaringen met de gemeente. Als het gaat om gewone alledaagse zaken is de communicatie vanuit de gemeente goed. Veel communityleden hebben niet zoveel contact met de gemeente, maar als dat wel het geval is gaat dit volgens de meesten vlot en correct.

De spontane kaartjes die de gemeente af en toe verstuurt, de open manier van communiceren en de bereikbaarheid worden als prettig ervaren.

De burgemeester wordt gezien als betrokken en toegankelijk persoon. Het toespreken van de inwoners in de weekbladen en het bieden van de mogelijkheid om één op één een ommetje te lopen waarbij alles verteld mag worden, dragen daaraan bij. De drempel hiervoor is heel laag. Dit wordt zeer gewaardeerd. Ook het contact met de wethouders is goed, al zijn de contacten per wethouder wel verschillend: open, begripvol en meedenkend versus formeel en gesloten. Ook tussen ambtenaren zien de communityleden grote verschillen. Een deel van de ambtenaren denkt graag mee, maar er zijn ook ambtenaren die bijvoorbeeld stug reageren en uitsluitend toetsen op basis van de regels.

Communityleden ervaren dat antwoorden op individuele vragen van inwoners vaak lang op zich laten wachten en dat de termijnen van informatieverstrekking vaak onduidelijk zijn. Een tip uit de community is dan ook: Laat de afzender weten dat het ontvangen is en wanneer hij/zij een antwoord mag verwachten.

In de woorden van de communityleden

“Op het persoonlijke vlak is er minimaal contact met de gemeente. Je paspoort of identiteitskaart verlengen en veel meer is het niet. Zo vaak heb ik de gemeente niet nodig. Deze contacten zijn goed en je verzoeken worden correct en snel afgehandeld.”

“Ik ervaar deze als prettig. De spontane kaartjes die we soms van de gemeente in de bus krijgen, de open manier van communiceren en de bereikbaarheid zijn fijn.”

“Ik vind de betrokkenheid van de gemeente naar de inwoners best goed. En onze burgemeester is iemand die zich goed inzet om de inwoners van Alphen-Chaam te bereiken, bijvoorbeeld door regelmatig de inwoners via een artikel in onze weekbladen toe te spreken. Onlangs heeft de burgemeester de inwoners van Alphen-Chaam uitgenodigd om samen met hem een 1 op 1 ommetje te lopen. Tijdens dit ommetje kan je als inwoner allerlei onderwerpen met hem bespreken. De drempel ligt dan wel heel laag en daar kan iedereen van profiteren.”

“De gemeente heeft onduidelijke termijnen van informatie verstrekking. Je stuurt een officieel formulier naar de gemeente, maar geen idee wanneer je een antwoord kunt verwachten.”

“De gemeente doet zijn best om samen te werken, maar soms gaan dingen traag. Zo kun je een melding doen over achterstallig onderhoud en nemen ze pas een half jaar later actie. Maar die wordt nooit teruggekoppeld, beter communiceren met burgers kan wonderen verrichten denk ik.”

Relatie gemeente-inwoners (2/7)

In onze woorden

De toegankelijkheid van de politiek heeft zich de laatste jaren op positieve wijze ontwikkeld. De burger voelt zich gehoord door de gemeenteraad. Dit moet ook zo blijven, zeker met de grote opgaven in de toekomst. Communicatie blijft daarbij een hele belangrijke factor.

Denken in oplossingen in plaats van regels en problemen

Veel communityleden geven aan dat de gemeente vaak denkt in problemen en regels en onvoldoende de behoeftes van inwoners centraal stelt en samen op zoek gaat naar oplossingen. Communityleden geven hiervan diverse voorbeelden.

Zo stuurde de gemeente een brief aan Stichting de Heuvel dat een boete en sluiting zou volgen als de verkoop van consumpties en verhuur van ruimte aan een commercieel bedrijf niet onmiddellijk werd gestopt. De stichting was erg geraakt door de brief en had graag gezien dat de gemeente eerst in gesprek was gegaan met de Stichting.

Ook geven deelnemers aan de community meerdere voorbeelden van ingediende initiatieven voor de bouw van woningen op particulier terrein. Hier werd door de gemeente traag op gereageerd en uiteindelijk ontvingen zij een afwijzing omdat de aanvraag niet binnen de regels zou passen. Ook hier geven de inwoners aan dat de gemeente ten minste zou kunnen langskomen om de situatie in de praktijk te bekijken en de ideeën van de inwoners met elkaar zou kunnen bespreken, in plaats van direct een (formeel) besluit te nemen.

In de woorden van de communityleden

“De toegankelijkheid richting politiek is de laatste paar jaar m.i. sterk verbeterd. Ook de politiek is zich aan het vernieuwen, ook voor hen is het een leerproces.”

“Mijns inziens is COMMUNICATIE het belangrijkste woord hierin. Betrek de bewoners fysiek of digitaal, doe dit aan het begin van processen, wanneer er nog geen besluiten zijn genomen met bv de al uitgetroefde beraadtafel waarbij ambtenaren en bewoners met elkaar in gesprek gaan.”

“Gemeente moet (leren) meedenken; denken in oplossingen en niet in problemen.”

“Als er fouten gemaakt worden, worden deze niet toegeven. Als er fouten gemaakt zijn, kunnen deze beter opgelost worden, dat zal iedereen prima vinden.”

“Het lijkt wel of er ook bestuurders zitten die meer voor zich zelf zitten, dan voor de gemeenschap en eerder denken in problemen dan in oplossingen. Dat is jammer, want de kloof tussen gemeente en burger is al vrij groot en dat helpt er niet aan mee.”

“De gemeente had eerst een gesprek aan kunnen gaan en in overleg kunnen treden, alvorens een formeel traject in te gaan. Nu waren wij genooddaakt om reacties via advocaten te geven, met alle kosten voor ons en voor de gemeente van dien. Ik miste in dit traject het gevoel van samenwerken enorm en als bestuur waren we geneigd het bijltje erbij neer te gooien.”

Relatie gemeente-inwoners (3/7)

In onze woorden

Daarbij kan worden bekeken hoe het wel kan en of het wenselijk is misschien de regels (bijv. bestemmingsplan) aan te passen. Het initiatief, in dit geval de realisatie van woningen, kan immers het algemeen belang dienen en een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid in het dorp. Er is namelijk meer woningbouw nodig voor starters en senioren. De gemeente moet daarom juist nieuwe CPO projecten, meergeneratiewoningen en het bouwen van woningen op particuliere percelen en initiatieven faciliteren. De communityleden zouden daarom graag zien dat de gemeente zich meer ondernemend zou opstellen en meer meedenkt in kansen, mogelijkheden en oplossingen.

Meenemen inbreng inwoners in besluitvorming

Communityleden noemen ook diverse voorbeelden van projecten waarbij de gemeente bewoners wel betrokken heeft bij ontwikkelingen, maar daarna alsnog met een eigen oplossing komt, waarin de mening van de inwoners niet is meegenomen. Het lijkt er volgens communityleden op dat beslissingen al gemaakt zijn, waaraan de gemeente vasthoudt, ook al geven inwoners goede oplossingen en alternatieven. Zo is er veel onvrede over het proces rondom de projecten Hof van Gerla, de inrichting van de Heuvel naar Goedentijd, de discussies in het verleden rondom de N639 door/om Chaam en de verlaagde/verhoogde A58.

In de woorden van de communityleden

“De gemeente moet bij initiatiefnemers al voor het formele proces met een antwoord komen. Ga een keer kijken bij het plan en laat dan weten of het überhaupt wel mogelijk is. Dit bespaart uiteindelijk geld en tijd.”

“Ook moet de gemeente niet projecten weggeven aan derden en de gemeente en burgers buitenspel zetten, voorbeeld project Hof van Gerla, dit project wordt niet voor starters, maar wordt geheel verhuurd als belegging door mensen die niks met de gemeenten te maken hebben.”

“De samenwerking met de gemeente is verre van optimaal. De gemeente verrast zijn Inwoners regelmatig met slechte en niet afgestemde beslissingen.”

“De gemeente hoort in mijn ogen de belangen van de gemeenschap, de plannenmaker en van de direct betrokkenen te dienen. Iedereen is professional, behalve de inwoner. Diens belangen dienen dus andere aandacht te krijgen dan die van de professionele partijen. Kijk naar wat mensen te winnen hebben, maar heb ook aandacht voor wat iemand gaat verliezen.”

“Het lijkt erop dat de gemeente het aantal woningen en de belangen van de projectontwikkelaar voorop stelde. De impact op de omwonenden werd totaal onderschat.”

“Het is niet voor het eerst dat burgers zich uit de naad werken om goede ideeën aan te dragen en uit te werken en uiteindelijk aan de kant geschoven worden.”

Relatie gemeente-inwoners (4/7)

In onze woorden

Meer transparantie in besluitvorming

De communityleden wensen meer transparantie van de gemeente, met name op het gebied van besluitvorming over de openbare ruimte. Een voorbeeld dat aangehaald werd, is de besluitvorming rondom de komst van het wellnesscentrum in het bosgebieden. Als de gemeente beslissingen neemt is communicatie heel belangrijk. De gemeente moet duidelijk communiceren, wat de afwegingen zijn en daarin ook meenemen wat de afwegingen zijn voor de lange termijn.

Bovendien geven inwoners aan dat processen veel te lang duren, zoals de rondweg en de bouw van de basisscholen in Chaam.

Actieve communicatie

Het is belangrijk de inwoners actief via alle mogelijke kanalen te informeren over wat er speelt in de gemeente. Dit kan bijvoorbeeld via verenigingen, Het Trefpunt, Ons Weekblad, Weekblad voor Nieuw-Ginneken en digitale kanalen als Facebook en Instagram. Informatie voor de jeugd kan daarnaast ook nog via scholen, kinderopvang en BSO worden verspreid.

Communityleden merken wel op dat de gemeentelijke informatie voor iedereen gratis toegankelijk moet zijn. Nu communiceert de gemeente vaak via Ons Weekblad, maar deze ontvangen inwoners alleen als zij zich hierop abonneren.

In de woorden van de communityleden

“Hoe is de tot standkoming geweest van de besluitvorming t.a.v. een zebrapad op de Dorpsstraat ter hoogte van de Beekstraat te Chaam? Is daar ooit over gecommuniceerd? Is dat een zinvolle plek?”

“Daarnaast duren de processen vrij lang. Denk aan de rondweg, denk aan de bouw van de basisscholen.”

“Soms moet de gemeente beslissingen nemen, waar niet iedereen het mee eens is. Dan is communicatie heel belangrijk.”

“Actief op bereikbare plaatsen duidelijk maken waar de burger terecht kwam zoals voor de jeugd op scholen, bij verenigingen, kinderopvang, bso, Ons Alphen-Chaam, Trefpunt, Ons Weekblad en digitale kanalen als Facebook, een digitaal burgerpanel is ook een bruikbaar idee.”

“Er zijn wellicht wel eens publicaties over geweest maar dat mis je gewoon in je drukke bestaan. Dit is iets wat over 10 jaar zoveel impact gaat hebben dat actief informeren echt een must is.”

“Belangrijk en misschien wel het lastigst is, zoals met alles, alle lagen van de bevolking te betrekken. Dat blijft een moeilijke klus en daar moet actief op worden ingezet. Betrek inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen daar waar van toepassing. Vermijd ambtelijke taal in zijn algemeenheid, zodat iedereen begrijpt wat er bedoeld wordt.”

Relatie gemeente-inwoners (5/7)

In onze woorden

Samen zoeken naar oplossingen

Ook geven communityleden aan dat er vaak wel wordt geluisterd naar de knelpunten die door inwoners worden ervaren, maar de inwoners onvoldoende worden betrokken bij de oplossing van het probleem. Inwoners worden vaak te laat in het proces betrokken. De gemeente komt (te) vaak zelf met uitgewerkte oplossingen en informeert daarna pas de inwoners. Hierdoor worden knelpunten niet op de gewenste manier opgelost en zijn juist weer gevaarlijke situaties ontstaan. Genoemde voorbeelden zijn de aanleg van het zebrapad in de Dorpsstraat ter hoogte van de Beekstraat in Chaam en onder andere de wegversmallingen aan de Galderseweg en Sint-Jacobsstraat. Communityleden pleiten ervoor dat inwoners betrokken worden aan het begin van een proces en niet als er al beslissingen genomen zijn. Door eerst in gesprek te gaan met de inwoners komen meestal de juiste oplossingen naar voren. De gemeente is hiermee wel op de goede weg, maar vergt nog wel de aandacht.

Inwoners betrekken vanaf begin van proces

De manier waarop inwoners nu met de communities zijn betrokken bij de leefbaarheidsstudie en deze toekomstvisie wordt zeer gewaardeerd. Communityleden vinden de manier van communiceren via een community een goede manier om bewoners te betrekken bij belangrijke onderwerpen in de gemeente. De gemeente kan deze manier vaker gebruiken, ook bij kleinere ontwikkelingen. Wel hopen de communityleden dat de uitkomsten ook daadwerkelijk door de gemeente worden meegenomen in de besluitvorming.

In de woorden van de communityleden

“De gemeente is goed aanwezig in Galder en Strijbeek. Ze hebben ook geluisterd naar de snelheidsproblemen in het dorp en hebben actie ondernomen, d.m.v. snelheidsverlaging in de kern. Alleen doen ze dit soms zonder overleg, wat weer nieuwe (onveilige) situaties oplevert. “

“Inwoners kunnen niet zomaar een andere gemeente kiezen. Ze moeten wel beseffen dat burgers, bedrijven en verenigingen hun klanten zijn. De gemeente moet dus voor de inwoners zorgen en hun meehelpen bij aanvragen van de gemeente. Maar dit is moeilijk in een (te) kleine gemeente, er ontbreekt mankracht en kennis. Dit wordt ook steeds lastiger met complexere regelgeving. De inwoners vormen de gemeente. Inwoners moeten zelf ook initiatief nemen om informatie binnen te krijgen.”

“Ik vind het leuk om mee te denken en een community is een prettig middel om in verbinding te zijn met de gemeente.”

“De Community is een goede manier om een democratisch veranderproces te krijgen, en worden we een voorbeeld voor politiek Den Haag. De gemiddelde dorpsinwoner voelt zich gehoord, en dat kunnen we gezamenlijk voor elkaar krijgen.”

“Bewoners meer betrekken bij de lange termijn visies. Nu worden inwoners pas betrokken bij de uitvoeringsplannen, dan is discussies voeren moeilijk.”

Relatie gemeente-inwoners (6/7)

In onze woorden

Inwoners zijn het laatste jaar voor veel verschillende projecten uitgenodigd om mee te denken. Denk aan leefbaarheidsstudie Chaam, toekomstvisie Alphen-Chaam, gezondheidsmonitor, burgerpeiling, RES en bijeenkomst windparken en zonne-energie et cetera. Hierdoor verloren mensen wel het overzicht en vragen zij met klem aandacht voor de afstemming tussen alle trajecten.

Er worden ook diverse ideeën geopperd om inwoners uit te nodigen om mee te denken. Een goed voorbeeld is “Het beste idee van Alphen-Chaam”, waarin inwoners ideeën konden insturen waarvan het beste idee werd gerealiseerd. Zo zijn ook allerlei andere initiatieven denkbaar. Om inwoners te motiveren mee te doen, is het belangrijk dat het project gericht is op de eigen directe woon- en leefomgeving. Ook opperen communityleden het idee voor een digitaal burgerpanel om de samenwerking tussen inwoners en gemeente te bevorderen.

Participatie in coronatijd

Samenwerken in coronatijd is lastig. Natuurvereniging Mark&Leij geeft als oplossing om in plaats van online in de buitenlucht iets te organiseren om mensen te informeren en hun inbreng te laten geven. Zo kunnen er bijzondere biodiversiteitspunten worden aangewezen, waar dan experts staan (mensen van de gemeente, waterschappen of van de vereniging). Bij deze punten kunnen dan bewoners langlopen/fietsen om zich te laten informeren.

In de woorden van de communityleden

“Als ik terugblik op afgelopen half jaar zijn er inmiddels 8 uitnodigingen geweest voor community's, meedenkgroepen ed met steeds overlappende doeleinden. De uitnodiging ging steeds via een andere route: facebook, gemeentepagina, enz. Op den duur weet je niet meer waar je nog bij aan moet sluiten en waarbij niet.”

“Laat bijvoorbeeld een groep nadenken en initiëren van:

- *meer groen in de dorpskernen*
- *vergroenen en vernieuwen van speeltuinen*
- *creëren van nieuwe wandelpaden enz*

Je ziet dat het werkt als je kijkt naar de stichting 'Plant een boom' die hele groepen mensen bijeen weet te brengen om bomen te planten.”

“Het is moeilijk om burgers mee te betrekken bij alle plannen. Burgers zijn pas echt gemotiveerd als het aanslaat op hun directe omgeving.”

“Ik vind een heel mooi voorbeeld van hoe het zou moeten gaan: “het beste idee van Alphen”. Ik weet niet precies hoe het in elkaar zit maar hoe ik het heb begrepen kun je een idee insturen en 1 (of 2) beste ideeën worden door de gemeente gerealiseerd. Volgens mij is het verharden van het paadje tussen de goedentijd en de zandstraat zo'n beste idee van Alphen (zie foto). Dat vind ik nou een mooie samenwerking en luisteren naar je inwoners. Alle ideeën die niet winnen kunnen uiteraard wel worden meegenomen door de gemeente.”

Relatie gemeente-inwoners (7/7)

In onze woorden

Thematische denktanks

Communityleden opperen het idee voor het oprichten van themagerichte denktanks. Een positief voorbeeld hiervan is de adviesraad sociaal domein. Bij het thema sociale samenhang is ook al een denktank geopperd om na te denken hoe je de samenhang binnen en tussen de kernen zou kunnen bevorderen. Daarnaast zijn meerdere thema's genoemd waarop een denktank gevormd zou kunnen worden: klimaatadaptatie, bodemkwaliteit, veeteelt en akkerbouw. Maar ook sociale thema's zoals het welzijn van kwetsbare groepen (ouderen, mensen met een beperking en jeugd).

Op elk thema kan een denktank worden gevormd. De denktank moet bestaan uit een kleine groep inwoners (dit kunnen ook mensen zijn vanuit andere gemeenten), die kennis en praktische ervaringen hebben op het thema. Een denktank kan meedenken over de oplossingen voor specifieke knelpunten maar ook bijvoorbeeld meebeslissen over experimenten en doelstellingen. Ook bij de uitwerking van concrete projecten kunnen denktanks worden gevormd.

In de woorden van de communityleden

“In de adviesraad sociaal domein overleggen inwoners (niet politiek gebonden) en ambtenaren met elkaar. Ze luisteren naar elkaar en adviezen worden overgenomen. De samenwerking is goed en constructief. Dit zou een voorbeeld kunnen zijn voor andere domeinen. Bijvoorbeeld bij het domein ruimtelijke ordening.”

“Ook de borgingscommissie, bestaande uit raadsleden, inwoners, College B&W en de gemeentesecretaris, is aan de slag om de lokale democratisering vorm te geven. Communicatie is het belangrijkste waarop de gemeente zich moet focussen. Betrek bewoners fysiek of digitaal, bijvoorbeeld met een beraadtafel waarbij ambtenaren en bewoners met elkaar in gesprek gaan. Daarbij is het belangrijk dat alle lagen van de samenleving betrokken wordt: inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen. Dit is een moeilijke opgave, maar probeer ten eerste te communiceren in makkelijk taal (dus geen ambtelijke taal), zodat iedereen het begrijpt.”

“Een denktank mag wat mij betreft volmondig meebeslissen over experimenten en doelstellingen. Dus vooral niet een denktank die uithangbord is alleen voor de show (de tijd van de burger is hiervoor te schaars).”

Samenwerking gemeente met verenigingen/ organisaties

In onze woorden

Samenwerking gemeente en verenigingen/organisaties

In Galder, Strijbeek en Ulvenhout AC zijn de inwoners tevreden over de samenwerking met de gemeente. De gemeente is altijd aanwezig bij de jaarvergadering van de dorpsraad Galder/Strijbeek om te luisteren of input te geven en heeft jaarlijks overleg met buurtvereniging Geersbroek over de dossiers A58 en knooppunt St. Annabos. De gemeente luistert naar de inwoners en ze hebben een bestuurlijk aanspreekpunt.

Ook de samenwerking tussen gemeente en stichting Markdal duurzaam en vitaal verloopt constructief. Inwoners/organisaties, gemeente, provincie, waterschap en TBO's (bv Staatsbosbeheerwerken) werken aan hetzelfde doel en hebben een gezamenlijk belang. De stichting kon zelf bepalen wat er in het gebied ging gebeuren rondom het realiseren van natuur. Daarbij gaat de samenwerking uitstekend. Er wordt constructief naar elkaar geluisterd. Deze aanpak gaat ook worden gebruikt bij het ontwikkelplan Strijbeek.

Verder is ook de samenwerking tussen gemeente en het onderwijs hecht en constructief. Een ander goed voorbeeld is het Lokaal Sportakkoord, waarin 23 lokale partijen in goed overleg met elkaar het lokaal sportakkoord hebben opgesteld met 17 nieuwe sportactiviteiten ter bevordering van de gezondheid van de inwoners.

In de woorden van de communityleden

“Er wordt door de gemeente geluisterd naar input vanuit de dorpsraad en dan wordt er meegedacht. Gemeente is, op verzoek ook aanwezig bij de jaarvergadering van de dorpsraad Galder/Strijbeek om te luisteren of input te geven.”

“In de praktijk ervaren wij dat wij (buurtvereniging Geersbroek) inmiddels vast voor een jaarlijks overleg met de ons toebedeelde wethouder zijn ingeroosterd. Wij hebben dus ook een bestuurlijk aanspreekpunt. en zoals genoemd staan A58, verkeersveiligheid en ook algemeen onderhoud dan op de rol.”

“De samenwerking tussen B&W en de natuurvereniging Mark&Leij is prima momenteel en daardoor is ook het contact met de ambtenaren goed. Zij mogen namelijk tijd aan ons besteden. Dat valt of staat echter met het hebben van de juiste personen op de juiste plaats, zowel bij de vereniging als bij B&W. Wij denken constructief mee met B&W en vice versa. We delen onze kennis, komen met goedkope oplossingen en organiseren activiteiten.”

“Een goed voorbeeld van samenwerking is het Lokaal Sportakkoord.”

Onderlinge samenwerking inwoners, ondernemers en verenigingen

In onze woorden

Onderlinge samenwerking binnen de dorpen

Communityleden hebben het gevoel dat verenigingen en organisaties elkaar wel weten te vinden. De dorpen zijn klein, iedereen kent elkaar en de lijnen zijn kort. In Chaam is dit misschien wel wat minder het geval dan in de andere dorpen. Bij grote en bijzondere activiteiten, zoals de Acht van Chaam en de Boerendag, werken inwoners, ondernemers, verenigingen en gemeente goed samen.

Om de samenwerking nog verder te versterken, met name ook tussen de dorpen, kan het platform OnsAlphenChaam nog beter benut worden. Ondernemers, verenigingen en organisaties kunnen een eigen pagina aanmaken en hierop hun informatie plaatsen.

Zo ontstaat een breed beeld van wat ondernemers, verenigingen en organisaties in de gemeente Alphen-Chaam allemaal te bieden hebben. Dit platform is constant in beweging en ontwikkelt zich mee met de wensen van de inwoners, gemeente, ondernemers, verenigingen en organisaties.

In de woorden van de communityleden

“Alphenaren zin sowieso niet zo'n klager heb ik het idee, niet veel bezwaren enz. Als het is zoals het is, dan doen we het ermee en we regelen zelf (onderling) onze zaakjes wel heb ik het idee.”

“Bewoners kunnen veel zelf. Ook kunnen zij de onderlinge verstandhouding zelf ook op orde houden. Het versterkt de "samenleving". De "gemeente" hoeft niet meer te doen dan nodig is.”

“Inderdaad is Scouting Alphen (en ook Alphen Vooruit) een vereniging die zich ingespannen heeft om zich heel zichtbaar neer te zetten binnen Alphen. Dit is ondertussen bij de organisatie van andere evenementen ook bekend en wordt Scouting vaak gevraagd om te ondersteunen bij hun evenementen, denk aan Trekkertrek, Alphen aan de mar. Het is echter niet mogelijk om hieraan altijd gehoor te geven, omdat we het, zoals de meeste verenigingen, met steeds minder vrijwilligers moeten doen. Veel van onze leiding is als jeugdlid binnen gekomen en zet zich daarna in als leiding en combineren dit met school en/of werk. In het verleden had Scouting Alphen een korte, maar zeer intensieve samenwerking met Riel, die later in een goed draaiende Scouting Riel is uitgemond.”

Samenwerking ondernemers (1/2)

In onze woorden

Ondernemers, verenigingen en organisaties

Samenwerking met ondernemers wordt door de communityleden minder gezien. Ondernemers zouden door verenigingen en organisaties veel meer betrokken kunnen worden bij evenementen. Bij de kerstwandeling zouden bijvoorbeeld ondernemers, horeca en detailhandel kunnen samenwerken door zich bijvoorbeeld op een markt te presenteren.

Ondernemers-gemeente

Over de samenwerking tussen ondernemers en gemeente komen uit de community wisselende geluiden naar voren. Een aantal deelnemers geeft aan dat het moeilijk is om contact te krijgen met de gemeente en vergunningen te verkrijgen. Zij hebben het gevoel dat de gemeente ondernemingen niet als prioriteit ziet en zouden willen dat de gemeente meer zou beseffen (en daarnaar handelen) dat ondernemers belangrijk zijn voor een gemeenschap. Ondernemers zorgen immers voor voorzieningen, werkgelegenheid en sponsoring van verenigingen en evenementen.

Andere communityleden zijn juist heel positief over het contact met de gemeente en geven aan dat vragen snel beantwoord worden, de gemeente gemakkelijk toegankelijk is en meedenkt met ondernemers. De nieuwe bedrijfscontactfunctionaris van de gemeente wordt als positief ervaren. Deze zoekt actief contact met ondernemers en verenigingen, wat volgens de communityleden ook het beleid zou moeten zijn van de gemeente.

In de woorden van de communityleden

“Verenigingen en ondernemers meer betrekken bij evenementen. Ze moeten daarbij ook meer samenwerken met elkaar. Ze kunnen bijvoorbeeld beter samenwerken bij de jaarmarkt, kerstwandeling en zeepkistenrace. Dit wordt o.a. geprobeerd met de vereniging Toerisme de Baronie: ze proberen gezamenlijk met ondernemers arrangementen te maken voor toeristen. Ook de Rabobank heeft een potje voor het versterken van lokale gemeenschappen.”

“Het valt me op dat, als ik -als adviseur- plannen bij de gemeente indien voor ondernemers, hierbij nooit wethouders of ambtenaren vanuit Economische Zaken worden betrokken. Dat geeft in mijn ogen wel aan dat onze gemeente de ondernemers niet echt als prioriteit ziet. Lijkt me niet verstandig als je ziet wat ondernemers betekenen voor een gemeenschap: zorgen voor voorzieningen, werkgelegenheid, sponsoring enz.”

“De gemeente moet meedenken, denken in oplossingen niet in problemen. Een voorbeeld hiervan is het courant omgaan met de minicampings in coronatijd. Zeker in kleine gemeenten moet dit lukken en kunnen we een voorbeeld zijn voor Den Haag.”

“Als je eenmaal in contact bent geweest met de gemeente lijkt het ook steeds makkelijker om contact op te nemen.”

“Nieuwe bedrijfscontactfunctionaris die actief met ondernemers en verenigingen contact zoekt, vind ik positief. Ik hoop dat daardoor mensen met plannen vlotter door de procedure komen.”

Samenwerking ondernemers (2/2)

In onze woorden

Ook halen communityleden aan dat de gemeente niet zelf zou moeten ondernemen, maar ondernemers hun ding laten doen, meedenken over mogelijke oplossingen en ondernemers faciliteren.

Verder pleiten communityleden ervoor dat de gemeente voorrang geeft aan lokale ondernemers boven grote regionale of landelijk partijen.

Ondernemers onderling

Onderling werken ondernemers wel samen, al is dat veelal binnen de eigen kern en/of binnen de eigen bedrijfstak. In de gemeente zijn ook enkele ondernemersverenigingen waarin ondernemers onderling samenwerken. Voorbeelden zijn de Chaamse winkeliersvereniging, Ondernemersvereniging Galder/Strijbeek, horecavereniging Alphen/Baarle Nassau/Chaam, Ondernemers Contact Taxandria (voor Alphen-Chaam en Baarle Nassau), Toerisme de Baronie en ZLTO Baronie Zuid-Oost.

In de woorden van de communityleden

“Een idee zou kunnen om de nieuwe kleedkamers/kantine van Viola zelf te laten bouwen door lokale ondernemers met ondersteuning van de Rabobank, zowel financieel en advies.”

“Commercieel gezien zouden we meer kunnen stimuleren om lokaal af te nemen. Er worden veel mooie producten gemaakt en diensten geleverd in onze eigen omgeving en een actievere relatie tussen producent en consument kan ook verbondenheid - naast duurzaamheid - verbeteren. Dit geldt ook voor activiteiten - als voorbeeld de Acht van Chaam - waar grote externe partijen worden ingevlogen en de winst afromen, die ook ten goede kan komen aan de lokale economie. Soms willen we dingen ook te groot en professioneel aanpakken, wat het niet interessanter maakt voor de gemeenschap.”

“Bij de ZLTO is na de fusering van de gemeenten niet de dorpen, maar de bedrijfstak als uitgangspunt gekozen. Bij de eerste bijeenkomst zijn mensen per bedrijfstak aan tafel gezet en niet naast burens en vrienden. Het gesprek ging toen over waar het over moest gaan: over het bedrijf, opvolgers, het ondernemerschap en wat we van elkaar kunnen leren.”

Gemeentelijk bestuur (1/2)

In onze woorden

Aandacht voor alle dorpen

Inwoners hebben het gevoel dat de aandacht van de gemeente vooral gericht is op de twee grote kernen, Alphen en Chaam. De communityleden uit Chaam hebben juist weer het idee dat de gemeente zich voornamelijk richt op Alphen.

Van oudsher is de ervaring dat de politieke interesse in Alphen groter is dan vanuit Chaam of de andere dorpen. Maar communityleden zien dat het besturen van de gemeente steeds meer gericht is op de gemeente als geheel. In de gemeenteraad zitten inmiddels steeds minder mensen die geboren en getogen zijn in de dorpskernen, waardoor de strijd tussen de kernen steeds verder naar de achtergrond verdwijnt. Vanuit elke kern zitten nu vertegenwoordigers in de gemeenteraad en in commissies en elke kern heeft een wethouder. Hierdoor wordt de aandacht beter verdeeld over de kernen. Maar nog steeds zijn de grootste partijen gericht op Alphen of Chaam. Hierdoor hebben Galder, Strijbeek, Ulvenhout AC en Bavel AC het gevoel minder aandacht te krijgen van de gemeente.

Ook de afstand tot het gemeentehuis is groot, zowel letterlijk als figuurlijk. Dit wordt deels opgelost door het steunpunt van de gemeente in Galder, maar dit zit vaak vol, waardoor men alsnog naar Alphen moet. Om de betrokkenheid van de gemeente bij de dorpen en nieuwe initiatieven te stimuleren is naast een steunpunt van de gemeente in Galder/Strijbeek, ook een steunpunt in Chaam gewenst. Toch willen de dorpen graag, vanwege het groene en dorpse karakter bij de gemeente Alphen-Chaam blijven horen.

In de woorden van de communityleden

“Sinds drie jaar is er een raadsbreed akkoord en uit elk deelgebied komt een wethouder. Dit zorgt voor meer evenwicht in de gemeentepolitiek. Daarvoor kwamen twee van de drie wethouders uit Alphen en één uit Chaam. Het zwaartepunt van de aandacht (en dus uitgaven) ging naar Alphen. De oplossing is dus: evenwichtige (gebieds)vertegenwoordiging in alle besturen.”

“Je merkt gelukkig wel dat het pure eigen dorpsdenken wat voorheen in de gemeenteraad heerste nu geleidelijk aan gelukkig verdwenen is.”

“Belangrijk binnen de gemeente vind ik dat alle 4 de dorpen en de buitengebieden gehoord worden door de gemeenteraad en dat er een eerlijke aandachtverdeling en belangenbehartiging wordt gehanteerd, ook wanneer er tegenstrijdige belangen zijn tussen de verschillende delen.”

“Ook een steunpunt in Chaam zou de gemeente weer wat dichterbij de (Chaamse) burgers brengen. Dat steunpunt zal ongetwijfeld weer kunnen leiden tot nieuwe initiatieven vanwege een hogere mate van betrokkenheid.”

“De afstand van Galder naar Alphen is een flink eindje, maar sinds de komst van het steunpunt van de gemeente in Galder is dit vele malen kleiner geworden.”

Gemeentelijk bestuur (2/2)

In onze woorden

Gemeentelijke samenwerking

De gemeente Alphen-Chaam is maar klein en moet weerstand kunnen bieden tegen de grote steden (Breda en Tilburg). Daarom is een uitbreiding van de gemeente of samenwerking met andere plattelandsgemeenten mogelijk een idee.

Belangrijkste vinden de communityleden dat de gemeente het landelijk karakter behoudt. Sommigen stellen voor dat de gemeente Alphen-Chaam zou moeten verbreden naar Gilze en Rijen en eventueel Baarle Nassau, Goirle en Riel, om op die manier meer slagkracht te hebben en een eenduidige ruimtelijke visie te formuleren. Zij hebben een zelfde soort buitengebied en mentaliteit. Zo ontstaat een grote sterke groene gemeente binnen de stedelijke regio Breda-Tilburg. Samenvoegen met een stedelijke gemeente zoals Breda of Tilburg wordt niet als wenselijk gezien. De stedelijke kwaliteiten gaan dan meer overheersen, terwijl de landelijke kwaliteiten de kernwaarden van de gemeente vormen. Deze worden beter gewaarborgd met een landelijk gemeentebestuur.

Samenwerking tussen overheden

Enkele communityleden hebben het gevoel dat beslissingen ook vaak door de provincie worden genomen en de gemeente die moet opvolgen, zoals bij diverse verkeersoplossingen en de RES. Inwoners hebben het gevoel dat ze pas laat betrokken zijn bij het proces en dat er allang beslissingen genomen zijn. Bij regionale discussies die niet via lokale organen besloten worden, zoals de locatie van windmolens, worden nieuwe samenwerkingsvormen geopperd, zoals een federatie of coöperatie voor gemeenten.

In de woorden van de communityleden

“Wat een goede zaak zou zijn is de verdere verbreding van Alphen-Chaam met Gilze en Rijen. Zo ontstaat een forse grotere gemeente die niet alleen groen is maar ook met industrie en een sterker bestuur.”

“Geen bestuurlijke herindeling bij een stad (Breda of Tilburg) Reden waarom: -de landelijke ruimtelijke kwaliteiten kun je het best waarborgen met een gemeentebestuur (B&W + Raad) dat ook vanuit die kernkwaliteiten redeneert. Het stedelijke denken, is anders. De dominante logica in Nederland is die van het stedelijk denken geworden. Het landelijk gebied heeft bescherming nodig. Overigens is samenwerking met andere landelijk-denkende gemeenten een prima optie.”

“Een grote groene gemeente onder de A58 blijft een mooi idee als tegenhanger van de stedelijke regio Breda-Tilburg.”

“Neem nu ook het voorbeeld van de RES. Dit is de afgelopen 2 jaar in achterkamertjes voorbereid en pas ongeveer een maand voordat er in de raad over gestemd moest worden komt er een online info avond. ...Ondertussen is er een investeringsmaatschappij al 5 jaar lang contracten aan het afsluiten met grondeigenaren om windmolens te zetten... ..De gemeente mag ook wel eens eerlijk zeggen hoe moeilijk het is om het contact te houden met de gemeenschap en hoe ingewikkeld de samenwerking met de andere gemeenten is met de ABG organisatie. Zorg dat de mensen dat gaan begrijpen. Het is uiteraard allemaal mensenwerk, laat zien dat de gemeente draait op mensen!”

HET pon | telos

Publicatienummer: 201655.02

Ir. Jolanda Luijten
Sanne Paenen MSc

mei 2021
Het PON-Telos, Tilburg

info@hetpon-telos.nl

www.hetpon-telos.nl